

IRODALMI-KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

VII. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

2017. DECEMBER

350 Ft

HABOS LÁSZLÓ

CSEND, SÖTÉT, MAGÁNY ÉS ISTEN

Végtelenbe szűkül a csend,
karácsonykor is halnak,
koromsötét zsákkal takarva.
Kulcsra zárt templomajtó mögött
félhomályba rejtőzött betlehem
pásztorja elkóborolt reményt terel.
Rendőrökkel biztosított várakozás,
elkoptatott cipők csoszogása,
sáros kabátok megfáradt tánca...
magányos hosszú sorban, remeg,
gőzölög az adomány-leves,
levehetetlen a szennyes.
Kifosztott szemetesek magánya,
megfagyott bejgli fogfájós íze...
és vérvörös alkonyon kóborló Isten.
Csend, sötét, magány köszön újszülöttre,
és végtelenné tágul az ünnep.

†**MÁJER JÓZSEF**

HÓESÉSBEN

Láttalak szállni a hópelyhekkal!
Gyöngéden sodort a sarki szél,
s te siklottál, mint fény
ezüst tó vizén,
majd szoknyád alá bújt,
és felröpített magasra, a házak fölé.
Alélt kábulatban élvezted,
hogy keringőzik veled a forgó szél.
Aztán elengedett!
Sebesen zuhantál a mélybe,
de mielőtt lábad a földet érte,
újra felkapott,
tovább játszadozott.
Már nem aggódtam érted!
Elhozott megmutatni téged!

WEGENAST RÓBERT

A téli ég üvegjén aláhull
Egy izzó lávacsepp: a nap.
A mögötte pörgő tér kitarul,
S a végtelenség felszakad.

Az éji mélyben örvénylő, bomló,
Elhagyott csillagom lebeg.
Szemem záporozzák lágyan zsongó
Túlvilági emlékjelek.

A parázsló égi lámpalángot nézem,
És a rőten izzó bűvös éji képen
Fellobban életem visszfénye fent.

De lassan ezüstté olvadnak már a fák,
Felettem fekete fellegek rohannak át,
Süketen elborít mindent a csend.

Wegenast Róbert: Regina Mundi

LUKÁCS MÁRIA

ESSEN

Nem kell, hogy több legyél,
 csak egy gyengéd érintés,
 még és még havak jönnek,
 délről száll a füst felém.
 Mindegy, mennyire kormos az ég,
 az én szívemben mind elég.
 Hirtelen jön a tavasz, meglásd,
 jégcsapok törnek ketté.
 Olvadásban füvek élednek,
 csorog a patak, és ha éber
 fényed tükrébe nézek:
 vulkánkitörés lesz a vége.
 Szívemen a kötés meglazul,
 az idő megrendülve nézi,
 ha csóкод arcomat éri.

†VARGA IMRE LAJOS

URAM, SZERETNÉM MEGKÖSZÖNNI

Uram, szeretném megköszönni Neked
 a bizonyoságot, a megtalált hitet,
 örömhírt, melytől megújul a lélek,
 s a kegyelmet, mi hozzád köt végleg!
 A tanítást, hogy tisztán lássak végre,
 Téged keresve tekintsek az égre,
 hol ködbevesző örök idő óta
 a csillagsereg kimért útját rója,
 s teremtett világunk apró lénye
 az ember, mint én, bár hatalmad félve
 megújult hitével úgy fordul feléd,
 imára kulcsolva kérő két kezét,
 arcát emelve a földöntúli fénybe,
 tudja, hogy Te vagy a megváltás, a béke.

TEMESI ÉVA

CSÖND

Elfogytak lassan köztünk a szavak.
 Mondanád, de nem mered.
 Mondanám, de nem lehet.
 Valami lassan elszakad.
 Kérdezhetném: megcsaltál-e?
 Felelhetnél: úgyis tudod,
 minék a szó, a vallomás...

és közénk ül a hallgatás.

BÓHM ANDRÁS

LISTA

Együtt van minden.
 Kereszthez
 a deszkaszálak
 köröm alá gennyesedő
 szálkákkal,
 az irdatlan szögek;
 olaj,
 megkenni lábait,
 bárány a kés alá
 és a fény, amelyet
 se vékával, se szóval,
 se hallgatással
 eltakarni nem szabad,
 Simon és Péter,
 a második kakasszó,
 csengése a harminc
 ezüstnek,
 a megrepedt kárpit,
 elfordított szikla
 a sír elől,
 és az a másik,
 a szüntelen felfelé
 görgetett,
 hogy előbbre juthass.
 Mert emelkedés, üdvözülés
 lenne-e az,
 ha egy társunk is
 elmaradna?

Kiss Gyöngyi: Téli táj

KÓSA MÁRTA**TELIHOLD**

Felébredtem
 igéző
 tejfehér ragyogás omlott
 árnyékot bontott
 hulló fények záporában térdeltem eléd
 lábad átkulcsoltam hosszan
 elbuktam
 halkuló sóhajokban
 arcomra vetült
 szívemnek feszült
 melleimen csorgott végig
 körmöm hegyén táncolt
 szorosán magához láncolt
 mindenfelé áradt
 emlékeimre támadt
 vesémbé látott
 magával rántott
 éreztem
 szabad vagyok és egyszerre rab
 fogoly
 karcsú
 hosszú
 fényszálak égtek hajamba
 beletúrtál
 igazítva homlokomba hulló szálakat
 óvtál
 a
 világtól távol toltál
 zaklatottan vágytam
 szeress
 mégis
 elhajoltál
 vállaidra feszült csillagok sebeztek
 lázas magányban talált az éjszaka
 bőrömmön
 maradt
 a
 telihold
 sebsimító lenyomata.

TORMÁSSY ERZSÉBET**CSEND**

Ismerd fel a csendnek
 áldásos hatását.
 Elkerülvén néha
 világ harsogását.

Megszólal a lelked,
 próbálj rá figyelni.
 Szelíd suttozását
 csak csendben hallani.

NAGY-RAKITA MELINDA**A FOLYÓ...**

Vágykeltő forró nyári délutánon
 Karcsú hidak árnyékában
 Lustán hömpölyög a Duna
 A kifolyóknál kacsák tobzódznak
 S tovasuhannak fürge naphalak
 Titkos áramlatok sodornak
 Bágyadt hajókban éber álmokat
 A város moráját elnyelik a habok
 Palack nélkül hordják az üzenetet
 A városról melynek karcsú tornyaiban
 Galambok közt fészkel az idő
 Látom magam a lépcsőkön ülve
 Két part között árnyalakok gyűlnek
 Kart karba öltve cseléd nemes polgár
 Költő zenész lelkes forradalmár
 Itt éltek mind
 Buda és Pest között
 S gyakran nem is volt bennük más közös
 Mint a folyó
 Amint lustán hömpölyög
 S az idő
 Mely mulandó
 Mint sirályok szárnyára fröccsenő
 Vízcseppek tündöklő gyöngysora

†JÁKI FERENC**PARADOXONOK**

Az agysejtek börtönében sínylődik a Gondolat,
 de ha gondolkodni kezdek, széttépem a láncokat.
 Úgy szállok ki a sejtekből, mint gubóból a Lepke,
 s bátran felrepülhetek én: véges – a Végtelenbe.
 Az Emberen kívül mást itt nem érdekel a Világ,
 csak az Ember döngeti meg az Ég bezárt kapuját!

Gondolat nélkül az Ember csak egy üres csigaház,
 csillogó, de haszontalan, fölösleges korall-váz.
 Legnagyobb Csoda a Földön: a száguldó Gondolat,
 büszkén emeld ezért, Ember, Ég felé Homlokodat!
 Véges a Lét, és a Halál sem tartogat semmi jót,
 mégis jó, hogy megsejthetted a másik Dimenziót!

A hegedű csak száraz fa, s rajta néhány húr rezdül,
 de a Dallam, ami zendül, egy más szférába lendül.
 Ami a Tudósnak rezgés, az nekem Melódia,
 neki Hullámhossz, de nekem szárnyaló Szimfónia.
 Ahogy száll az Örömóda: százszorosan több nekem,
 mint rezgésszám, mivel benne – ujjong egész Életem!

LUKÁCS MÁRIA

aranyló szalmán
 anya kisedet ringat
 fénylik mosolya

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN

ESTI SÉTA

Lüktetve vezet
lépésről
lépésre
a fénytócsák sora,
a part menti sétányra
hajló
ívlámpák
fém-merev ostora.
Miriád ébredő csillag
kísér
esti sétámon
az égen,
s szétolvad fényük
a távoli horizont
párába hulló
gyűrűjében.
Hamvassárga színt
kever
rőtes zöldbe
az ősz
kéretlen hírnöke,
lábam előtt
halk surranással
sodródik a nyárfa
ájult levele,
enyhe szél kapja fel,
keverve a bágadt színeket,
s fogócskázik
még egyszer,
fáradtan vele.

Kiss Gyöngyi: Szent Pszeudó

DYLAN D. TIDES

SÉTA A SZIGETEN

Karcol a szél ma a Nyúl-szigeten, már
kéri a nyakra a sál melegét.
Lomha a séta, csak őszi tetem. Kár.
Nyomja a sírba a bús remetét.

Hívja a lelke a hajnali csendet –
ujja ma így ír dallamokat.
Reggel a gyermeki múltba merenghet,
pergeti szíve a volt-lapokat...

*Boldogan ül be az iskolapadba,
vágja a szót, mint friss levegőt!
Más kölyök álma a napba szaladna,
néki a könyv át életerőt.*

*Pénze, ha nincsen az új falatokra,
írni tanít meg morc fiakat,
közben a szelleme úzve-ragyogva
messzibe épít kőhidakat.*

Összekarolva az úton elébe
téved a napban két fiatal –
drága halott szeme villan eszébe,
s hitteli vágyból vér-viadal.

*Mennyi a tűz, ami gyűri Petőfit!
Issza szavát, mint régi borát!
Homloka féltő, zsenge redőit
jaj, sose látja... Hősi barát...*

*Végül a kardja temette, s a penna
néma maradt, szomorú hagyaték.
Sírköve légbe dobott, puha henna,
ostoba szó csak a „mély szakadék”...*

*Vége a harcnak, a munka a jussa.
Bízzanak órá száz hivatalt,
ebben a korban a tolla a puska,
sorra tetéz gyönyörű diadalt!*

*Toldiban éled a láng, s a kis apród
szórja a honnak hív aranyát;
sírva-dalolva elúzi a rablót –
bárd-hada fente bősz agyarát.*

*Máskor a ballada húzza a könyvhöz –
szebb ruha ébred ősi regén,
ujja szelíden a régi göröngyhöz
vonja a mát holnap peremén.*

Pók puha szála fut alkonyi fényben.
Mozdul a bokron – gyenge szövés.
Lassul a szív az ezer szavú lényben...
Fáj ma a sóhaj... Csúf köhögés...

GANI ZSUZSANNA**FOGADJ ÖRÖKBE**

Egy apró csodát tenyerembe emelek,
megtaláltalak, már oly régóta kereslek!
Van már miért élni, és van mit remélni,
volt oly sok szép pillanat, mit jó volt megélni.

Látod? Egy könnycsepp hullt szememből a földre,
ha itt az idő, fogadj a mély anyaföldbe.
Rajtam nyíljon majd sok szép illatos virág,
hallani fogod oltalmazó, óvó imám.

Cirógasson meg tündöklő Nap melege,
szellő suttozga füledbe, mennyire szeretlek!
Légy boldog, míg itt vagy e mesés világban,
egyszer majd találkozunk álmok kapujában!

BECK ZOLTÁN**LELKEDRE RESZKETŐN**

Meglőtt madár sebzett szíved
Csak az ért ki neked híved

Bevesz igaz szerelmébe
Öntépsnek legyen vége!

Szerelméhez ragaszkodunk
Majd halálig ragadtatunk

Ez életünk: Istent értő
Lelkünk is csak Tőle félő

Egyek vagyunk igazságban
Nem ér szégyen semmi vádban

Csitulj harag nőj szerelem
Áradjon hát hű kegyelem

Szívedből kihull halálod
S leszünk egyek ha vállalod!

Így köszöntsön Téged béke
Megtört szíved menedéke

PERGEL ANTAL**ÚTON**

Őszi esőben
ragacsos sár marasztal.
Régi út pora.

RENDIK ZSUZSA**EDDIG E REGÉNY...**

Forrok, égek...
E kohó mérget
Sívaszt szívemben.

Megcsaltál, te hűtlen!
Csak néztem elhűlten:
– Mit teszel?

Őt öleled,
Véred, öled
Vele lobog!

S én szétélve,
Féltékenyen révbe
Érek mással...

Akarlak akarván!
E röpke dalt tán
Hallod?

Nem feledhetlek,
Megmaradsz egynek
Életem egén.
Eddig a remény.
Eddig e regény.

LUDWIG GÉZA**MA FÉLREVERT SZÍVEM HARANGOZÓJA**

Ma félrevert szívem harangozója,
a rejtőzködők, a félelem-árnyak
a kétségek tüzeit felszítva újra
máris lelkemnek főterén tolongnak.

Bár látom én nem időtlenül a célt,
és hitem darabjait sodorja ár,
hadd rakjam össze egy egész darabba –
ketyeg az óra, ha rosszul is, de jár.

Amit rám róttál, hadd végzem el még,
Uram – legyél türelmes –, a dolgomat,
hisz köt még a Néked tett ígéretem –,
legyen olyan, mint egy ősi áldozat.

Megcsendesülni és elülni tudjon,
a félelem, mint a szél, olyan legyen,
s kétséget is magával elragadni –
hisz én időben úgyis megérkezem.

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN

Zúzmarás fűszál,
csillogó fehér csoda,
kristályéjszaka.

MIHÁLY CSILLA

JÉGMEZEI HOZSÁNNA

Szél süvít a jégmezőkön,
 morcosan harap,
 zord hevével nem vesződöm,
 nem hagyom, e rém legyőzzön,
 fortyogó harap
 sincs ma bennem, jó a lelkem,
 lángoló, szelíd,
 tűzvirágok csokra serken,
 véd a télnek pokla ellen,
 ég felé repít
 régi álmom fénycsodája,
 fúrge hit-fogat,
 marja jég, és szél dobálja,
 ám a vérszben kélt hozsáanna
 lángja nem lohad.

SALL MARGIT

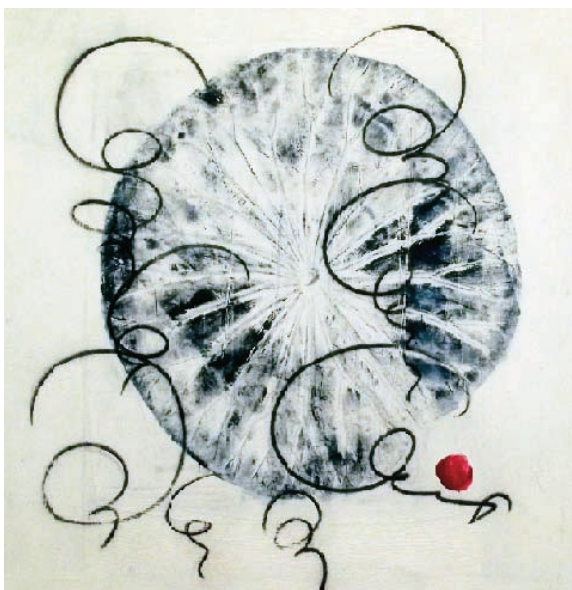
EGYSZER

Már nem vigyázol rám,
 már nem kérlel szemed.
 Már nem nyújtod felém két kezéd.

Nincsenek vágyak, kialudt a tűz,
 a nyugtalanság az, mely messzire űz.

Egyszer mindannyian arra ébredünk,
 volt, nincs e földi életünk.

De még szíved ver, hangosan dobog,
 eldöntheted, mért nem vagy boldog.

Kiss Gyöngyi: Lótuszlevél

KREISCHER KORNÉLIA

MIKULÁSEMLÉKEK

Testes Mikulás kászálódik egy taxiból.
 Nyilvánvaló, megrendelésre érkezik.
 S idéződnék gyermekkorom Mikulásai,
 Akik oly mások voltak, mint ez itt.

December hatodikára mindig hó esett.
 Izgatottan vártuk az estét, mi, gyerekek.
 Jön-e Mikulás, krampuszok lesznek-e,
 s eszünkbe jutott múlt napok sok csínytevése.

A Télapó vajon azokat tudja-e?
 El kell-e majd neki mindent mondani?
 Lesz-e szidás, szégyenkezés, pirulás?
 És az ajándékunk virgács vagy másvalami?

Minden kinti neszre összerezzentünk.
 Egyszer csak zörgették az ablakot.
 A kisgyerekek pityeregni kezdtek,
 öleltük egymást, lázasan remegtünk...
 és minden bátorságunk elhagyott.

Tárult az ajtó, ott állt a küszöbön
 az úgy várt óriásnak tűnő Mikulás.
 Jóságos arcán nyugtató mosoly volt.
 Hátán a tele zsákból csomag kandikált.

Mellette piros szarvú krampusz toporgott.
 Kezében aranyvirgáccsal intett felénk.
 A Mikulás leült, könyvében lapozott,
 szólt, hívott kedvesen: „gyertek elém!”

Eléálltunk remegve, s hangzott a kérdés:
 „Jók voltatok, gyerekek, valamennyien”?
 Csak sokára válaszoltunk, s zavartan,
 nagyon halkán mondtuk: „igen, igen, igen”

„Ki verekedett, ki volt szófogadatlan?
 Iskolában kaptatok-e rossz jegyet”?
 Mi hallgattunk szemlesütve, arcunk pirult,
 suttogtuk, többet nem teszünk semmi ilyet.

Jók leszünk, kijavítjuk a rossz jegyet.
 Mindenikünk tett valami ígéretet.
 Hittük is szent, mély meggyőződéssel, s
 kíváncsin vártuk, mi ajándék érkezett?

„Ki tud verset mondani? Ki énekel nekem”?
 szólt kedvesen a Mikulás. Megkönnyebbültünk.
 Bátorralanul mondtunk verset, dalocskát,
 s illedelmesen, megilletődve leültünk.

Az ajándékért mindenki maga ment oda.
 Álltunk szemlesütve a simogatás alatt,
 aztán a Mikulás intő szavakkal indult.
 Belőlünk felszabadult lélegzet szakadt.

Meghatottan üldögéltünk még egy kicsit, majd a
 csomagokat nevetgélve, boldogan bontogattuk.
 Belőlük ajtó előtti asztalkára kóstolót,
 tányérkába kekszet, pohárba tejet adtunk...
 Tisztogatott cipőinket ablakba raktuk,
 remélve, reggelre azokba is még kapunk.

SCHMIDT GYÖNGYI**TÚLA KÖNNYEKEN**

Túl a könnyeken
viharos vágyakon
minden egyszerű
Ellobbant gyufaláng
nem irritál többé
a lárma a cigarettafüst

Pár napig nem keresett senki
a szokatlan rend
elfoglalta a szobát
De váratlanul
huzat járta át a házat
és a helyedet elfoglalta
a folytonossági hiány

Jöjj vissza
eseng a csend
A rend sem vágyik
többé nyugalomra
Jöjj és füstöld
tele a szobát
A szőnyeg sem bánja
ha a bőrén
lyukat éget a parázs

Én nem hívlak, de ez a lármas csönd
egyre iszonyúbb. Éjszakánként nyitott
szemmel hallgatom, ahogy a karosszékedben
utánad sikolt a szű...

KISSNÉ MATKÓ GABRIELLA**SZIKRÁZÓ NAPSÜTÉS...**

Szikrázó napsütés, sötét éjszakák,
választ a szív, de nem érzi illatát
a felhőtlen boldogságnak,
nem táncol keringőt, csak bánatának
ad hangot egy elveszett lélek,
ki önmagát elrejtve ennyit mond: félek.

Nyújtson felém valaki csak egyetlen álmot,
Megváltom érte az egész világot,
Nyújtson felém valaki segítő kezeket,
S én elhordom neki a hatalmas hegyeket,
Nyújtson már valaki, valaki egy cseppet,
Cseppjét az égnek, cseppjét tengereknek!

Érintsen engem egyetlen szóval,
Hisz velem beszél, a csavargóval.

PETRIK ISTVÁN**OTT BENNED.....**

csak annyit adj
magadból
hogy nehogy
sok legyél
csak akkor szólj
ha hangod
szebb lesz
mindenkinél
a vágyott csönd csodáját
ne magány hozza el...
egy sziklára kiülve
a mélység mondja el
vagy a magasság
a felhőn túli fény
hogy lelkedben ott él
az örök remény
a vágy
a szerelem
a szép lélek csoda
testedben létezik
az élet temploma

SELÉNDY BALÁZS**ESŐ UTÁN**

(a három hónapos Lailának)

A frissen szántott
mezők
eső utáni
illata...

Száll, mint a föld
ártatlan ajándéka,
körülvesz, bebugyolál,

meleg, nedves ölelése
valami régi, boldog,
csecsemős békére emlékeztet,

amikor még nem tudtam,
hogy a „miértet”
meg kellene kérdezni,
hogy létezik-e egyáltalán
valami,
amit az étellel-gőzös,
engem tenyerén gyengéden hordó
pillanat magából kifelejtett,

amikor nem tudtam,
hogy a világ
lehet más is,

mint egész.

SZABÓ AIDA (JAMPA DROLMA)**DOBOZOLÁS**

Húzunk másra, magunkra jeleket:
 ez kerek,
 ez négyszög,
 ez trapéz,
 ez háromszög...
 Hisszük, könnyebb így az élet,
 de ott egy sokszög!
 hol az olló?
 ismét vagdosunk, faragunk
 formára, azonosra,
 így megfér, belefér,
 most jó!
 Meglepődünk, ha imitt-amott
 mégis kilóg:
 egy-egy kéz,
 láb, térd,
 kar, haj
 vagy orr...
 Gyömöszölünk, skatulyázunk,
 dobozolunk:
 kalitkád kész!
 bemehetsz, ott lehetsz!
 vergődj, vergődj bent, madár,
 egyszer kiröppenhetsz, talán!

KARÁCSONY ISTVÁN**MÉG MINDIG...**

Még mindig borzongok, ha kezedhez érek.
 Még mindig ringatja lelkem vadvirágos lócáját
 meleg tekinteted
 Még mindig átsüt napsugár-lézered,
 ha illatodat rám leheli a bukdácsoló szellő.
 Még mindig lázba hoz, mikor hangod szirmai
 cirógnak.
 Még mindig kifogyhatatlanul hordozza mézét
 nyelved fullánkos méhecskéje.
 Még mindig kitöltöd bohém tudatom sisakját,
 ha az éjszaka sárga képű vándora felzavar.
 Még mindig lelkesen koptatom az idő vasfogát,
 ha várom: lássalak.
 Pedig az élet homokórájában fogynak a szemek,
 de rád nézek, s a reménység madara
 mégis rám terjeszti szárnyát.

PERGEL ANTAL

Múltunk

Ködös álmaink
 hoznak vissza távolból
 ősi dallamot.

FAZEKAS MAJOR GIZELLA**ELBESZÉLÉS**

Nyugati-Kárpátok a Jád völgye mentén,
 csodálatos látvány magas szikla szárnyán.
 Tele fenyvesekkel, alján lombhullató:
 tölgy, nyír, juhar, szélfa, mind megtalálható.

Reggel a tópartján faházba' ébredve,
 túlsó partján sötét Kárpátok övezve.
 Csöndesen elnézem most itt órák hosszat,
 mint a lánc, a bércek egymásba fonódnak.

Tövében oly csöndesen hullámzik a vize,
 melyet a Lesu - gát föltrekesztette.
 El-elnézegetem, gyönyörű alkotás,
 mintha felhőt látnék lent a vízen, nem mást.

Úgy ontja páráját a Jád vize végig,
 mígnem a fényes nap völgyébe beillik.
 Zúgását hallgatni nyugtató, kellemes,
 kristálytisza vize mészkövéen csörgedez.

Csak úgy hófehéren göndörödik habja,
 amint a Jád folyó vizeit futtatja.
 Arrább bandukolva a folyónak partján,
 piros gránitkövek fehér habok alján.

Nagyobb terméskövek fékezik a vizet,
 ne menjen oly gyorsan, futott már eleget.
 Folyópartján ülve pihenek párommal,
 vízfolyását mérő kis gátzuhogóval.

Tüdőm kitágul a friss levegőben,
 gondolatom messze, gyermekim szívében.
 Mindig velem vannak, ha jól érzem magam,
 bár láthatnák ők is varázsát boldogan.

MÓCZÁR CSABA**AKAROM, HOGY ITT LEGYÉL!**

Akarom, hogy itt legyél!
 Magamnak követellek!
 Önző, gyarló lelkem és
 Érted, csak érted vágyó
 Testem üresen, elhagyatva fekszik!

Tehetetlenségemből
 Csak arra futja: várom,
 Itt légy újra! Olyankor
 Nem gondolok búra, csak
 Arra a jóra, amit Te adsz nekem!

Itt vagy! Ébren tartalak
 Forrongó csókjaimmal,
 És betakargatlak a
 Testemmel! És hiányod
 Megszűnik a lelked ölelésével.

BARNA JÚLIA**LÉLEKSZAKADVA**

úgy tűnök magamnak
 hogy lélekszakadva futok valami után
 csak azt nem tudom mi az és hol találok
 már átkeltem a félelmen
 mint kapualjak hosszú alagútján
 elhagytam az ismerős házakat
 de bánataim mélyen ülnek bennem
 mint a halottak száraz szemei
 múlt emléke jövő álma untat –
 érzelmős egyveleg –
 nem vagyok elég fontos
 és érdekes magamnak
 kifelé tágulok mint a koncentrikus körök
 minden irányba nővök
 barátságtalan tájak vándora vagyok
 a ragyogásból rég kitiltva
 tekintetek alatt porladok
 a végtelen összegyűrődik bennem
 nem fér fészkelődik
 várja hogy kilélegzem

PÉTER ÉVA ERIKA**[ANNYIRA BIZTOS]**

annyira biztos, hogy igen,
 akár a betlehemi csillag sohatöbbénemje.
 utcáról fölszedett szó olcsósága
 kilátás a végtelenre.
 gyökértől avarhúsig felület az idő,
 jólöltözött görcsök a szívben,
 az újratörténés örvényében stigmák –
 valami kell, ami átsegítsen.

valami rendellenesség, a múlt
 párlatán túli kegyben.
 kifényesítem a szemem, kinyitott táj,
 tükörben keret, érthetetlen.

MOLNÁRNÉ BODA MÁRIA**SZOMJÚSÁG**

Lehunyt szemmel botorkálok,
 Álomban hús kutat látok,
 Zárt ajkam rút, repedezett,
 Belül égek, elepedek,
 Andalogva meg-megállok,
 Nehéz utak, délibábok,

Élet tüze izzik bennem,
 Góbi elveszett fiára leltem,
 Esőcseppek, forró pára,
 Könnyű zápor Bethesdára.

SZABÓ IMRE**ÚJÉV KÜSZÖBÉN**

Az újév küszöbén, íme, már átléptünk,
 És a jó Istentől mi csak egyet kérünk:
 Boldogságot adjon az új esztendőben,
 Hogy békesség legyen a magyar szívekben.

A könyörgő imák ezrei röpdösnek,
 Mint fehér galambok, fel a jó Istenhez.
 Tőle visszajönnek, áldást hozva reánk,
 Hogy békességben legyen ez az egész világ.

Tornyosuló felhők fenyegető árnya
 Ne boruljon reá erre a hazára.
 Derűs legyen, s földje aranykalászt termő,
 Dús kalászt ringasson majd a nyári szellő.

Legyen itt gazdagság: bor, búza, békesség,
 Boldog emberekre ragyogjon le az ég.
 Az új esztendőre ezt kívánom, íme:
 Legyen boldog, kinek magyarul ver szíve.

BUDAI ZSUZSA**TÉLAPÓ**

Hótakaró a fákon lógnak le az ágon
 A fák téli ruhát vettek hidegben levetkeztek.

Hópihét ugatja a kutya szél a havat arcomba fújja
 Dér levelet fúj a szél hóban ázik a rét.

Jégvirág az ablakon Mikulás lépked a havon.
 Utcasarkot elhagyom Télapót meglátom

Megállok és figyelek vajon merre lépeget
 Kapunk előtt álldogál letett puttonyában kotorász

Óvatosan kapunk nyitja ablakunkba ajándékot rakja
 Lassan kapunk csukja puttonyt hátára rakja

Apóka a szomszédhoz lép kapujukon csendben belép
 Szívembe öröm költözik utcánkba a szeretet érkezik.

Kiss Gyöngyi: Tengerszem

WVL[^AN]-P^ARDV[.....

.....K[N[^A-WVL[^AN]

TESTEM A HEGY, VULKÁN

Feltör orrlükaimból
 A l á v a,
 Mely dörögve, földet szakítva
 Ömlik rá a rázkódó világra!
 Váramok ordítják hadrohamok
 Vezényszavát,
 Rab regiment harcol járása
 Szabadság rémein át,
 Rusztikus rekedtség hörög
 Torkoknak nyakában,
 Csukló reszket fohászért az
 Elcsuklott imában.
 Vérprést kortyol a lidérc arany
 P o h á r b a n,
 Keserű a roncs íze minden édes
ROMLÁS B A N.

MUTASD MEG SZÁRNYAID,

mérd a magasat
 A m é l l y e
 kerítsd körbe zabolátlan északot
 d é l l e
 kardot döfj a sötétségbe igaZ,
 n e m e s fényre!
 segítsd a nyomorultat tisztelhető
 e r é n n y e
 ereszd el lábamat, te poros ajkú
 r ó n a s á G!
 riadt repedések közt kiserken
 b á t o r s á G!
 türehtelenül taszítsd tova a jeleN
 r e a l i t á s T,
 s jelentsen józanul belső ösztönöD
JÖVŐBELI PRIORITÁST!

ERESZD EL RÉSZEMET,

Te részeg ajkú hajnal!
 Te kincs, ne tekints rám mérget
 Csiszoló bajjal!
 Csukd össze szemeid, ha rám
 Száll az éjje!
 Kulcs old fel záratat, ha füst
 Fordítja kéjjele.
 Kulcsold emyedésből feszülésbe
 K a r o d,
 Acél legyen a penge, mely
 Szabdolja akarató!
 A cél ne legyen gyenge, mert kor
 Falja pillanató,
 B o l y g ó k
Bírálják elsorsod
ÚTJÁN JÖSLATOD!

PÁRDUC KONCA

SZARVAS BONCA,
 ellenfelet cipel, ki erős,
 két fej útközésekor kevésbé sebeS
 a t e h e t ő S!
 győzelem emel birodalmakaT
 b u k á s b ó L,
 ne légy jó egészen, mert kilökneK
 A s o d r á s b ó L!
 haramiák értik a haramiákK
 s z a v á T,
 gőgösen elutasítják mindenki más
 d a c á T.
 ne légy becstelen, de tégy úgy,
 mintha hinned, helyes, hA
mérlegre a gyomodaT
GYÜMÖLCSKÉNT VINNÉD!

WVL[^AN]-52^ARW^A5

B[N[^A-WVL[^AN]

PÁLFI NÁNDOR

KÖNNYŰ LÉPTEK A SEMMIBEN

A város szélén várok Rád,
Ahol egy kicsit kiszélesedik az út,
S némán elsiet a semmibe.

Ott, ahol a levelek élén pihenő
Napsugarak elhalványulnak
A hajnali párával takaródzva.

A város szélén várok Rád,
November derekán,
Mikor az idő is megtorpan egy kicsit,
S mi csendben egymás mellé ülhetünk.

LUKÁCS MÁRIA

botlik az ember
menedéket ha kérnénk
csillag születik

**†NOVÁKOVICSNÉ
TÓTH ICA**

TAVASZODIK

Apró tavacska a tar fák
között,
vizén még üldögél a
téli csend,
de langy csókjával
a szellő
már tavaszt lehel.
Éled a táj,
zizzen a sás, a nád,
s ringnak apró
hullámokon
kecses balerinák.
Fejem felett
rigó füttyent,
köszönt egy jó barát,
vidáman
visszafüttyentek,
s mosolyra görbül a
szám.

BÓHM ANDRÁS

Préselt szirmokon
pihen a hajdan szálló
estharang szava.

TÓTH MÁRIA

ÖRÖMTŐL KÖNNYEZEM

Megkérdezted-e Istenedtől,
miért látsz?
Örömtől könnyezem.

Megkérdezted-e Istenedtől,
miért jársz?
Örömtől könnyezem.
Megkérdezted-e Istenedtől,
miért beszélsz, szólsz?
Örömtől könnyezem.
Hogy milyen szép tartománya van
Istenednek a Te házádban.
Gyönyörű szép!

PÉTER ÉVA ERIKA

A veszekedés
utáni csend olyan, mint
a meglékelt fény.

LABANT CSABA

A ZENGŐ MINDNYÁJUNKÉ!

(dalszöveg)

Édes Hazánk, Kárpát-medence,
számtalan csodát rejt kebled,
vannak hegyeid, tavaid s jó néhány folyód,
egyedül szépségednek nincs párja e Földgolyón.

Megóvunk a szeretetünkkel,
vérünkben éled őseink vére,
Attila lányai és fiai vagyunk,
s teljes lényünkéből békét áhítunk.

Szelíden susogjuk, te nagyvilág,
az időtlen bölcsesség igazát:
ki eldobja, az jövőt nem lát,
nem mehet tovább e pusztítás,
az élet élni kíván,
de te a halálba tartasz, megállj, nagyvilág!

Szólítunk eget-földet,
imánk bejárja a mindenséget,
közös óhajunk a békés jövőé.
Lelked belülről szólítjuk
együtt, egyként daloljuk,
értse, aki él: a Zengő mindnyájunké!

Megóvunk a szeretetünkkel,
lényünkben éled az öröklét ígéje,
Földanya lányai és fiai vagyunk,
s békénkéből tiszta jövőt adunk.

Szelíden susogjuk, te nagyvilág,
az időtlen bölcsesség igazát,
ki megtartja, az boldog jövőt lát.
Ha abba hagyunk minden pusztítást,
Földünk meggyógyítja önmagát,
ez az egyetlen jövő, ébredj, nagyvilág!

Szólítunk eget-földet,
imánk áthatja a mindenséget,
közös óhajunk a békés jövőé.
Egymást testvérként szeretjük,
a Földet anyánkként tiszteljük,
értse mind, ki él: a Zengő mindnyájunké!
A Haza mindnyájunké!
A világ mindnyájunké!

SZABÓ AIDA (Jampa drolma)

Nem látjuk mindig
szívesen csetlő-botló
léptünk tanúját

Versek a bőröndből

†SZABÓ GÁBOR

FÜRGE PERCEK, LOMHA PERCEK

Milyen kevés is kell ahhoz,
Hogy örömünk legyen:
Egy jó szó, egy kedves tekintet –
És nyargal a jelen.
A bánat is könnyen kerül:
Csak egy kis gyötrelem.
Egy rossz szó, egy bántó tekintet –
S a perc oly végtelen.

(Megjelent a Szeretet c. lapban, 1934. július)

A százhalomhattai Matrica Múzeum Bőrönd-özön c.
kiállításának során bukkantak egy egész bőröndnyi versre.
Sorozatunk ennek válogatása.

†BÍRÓ ANDRÁS

HULLÓ CSILLAGOK

Tegnap este oly szomorú lettem,
ahogy néztem a
csillagos eget.
Amint lehullt egy csillag az égről,
úgy tetszett, hogy a világ elomlik,
s szerelmes vágyad
búcsút integet.

Oly jó lett volna csillagként szállva
beléhullani
a végtelenbe,
nem tudni csókról és szerelemről,
s mintha sohasem születtem volna,
szállani egyre.

És tegnap este rám szállt a béke;
hulló csillagok
a mi kis dalunk
elénekelték: legyünk szegények,
akár gazdagok, mindegy, mert hiszen
mindnyáján hulló
csillagok vagyunk...

HABOS LÁSZLÓ

Csak időt kérek
hogy egyszer megértsem
létemben léted

SZATMÁRI KRISTÓF

LÁTOMÁS

Összesúgnak a lombok, kacag
a rozsdás zászlórúd, vihog.
Kinevet a szél.
Egyedül botladozom, kéklőn
fénylő torz mellkassal,
Ballagó idővel, én!

/megállok a komor köveken,
szürkén tarka aszfalt-bércen,
agyamban dobog szívem/

S kilép a gyomor. Savas
folyam kósáncon tör át,
Elmosott a feledés.

Bár talán a nappal pírja
borítja az eget fent,
S lent vágyam ég,

Rongy elmém gyors segílyt,
lányka mézíz ölen,
lám, ma sem remél.

S ahogy a pörgő percek
Zagyként évekké érnek,
Kinevet a szél.

Jövöm elbolyongó halál,
Múlt cafatos ócska
kődébe elvész.

Jelen! Sose enyém, csak
nézem, hogy táncol,
Vigad, s él lengén.

S míg én kidőlök a padból,
Ördögeim közé elhullok
sápadt falevélként,

Korok haladnak el csendben.
Mellettem minden, minden
Szégyenkezve ellép.

Ne kérj! Szólt a hang.
S nem is kaptam soha.
Megtartott tenyerén az éj.

S mert nem kellesz senkinek,
Ahogy neked se kellene,
Bárhogy is, ne félj,

Vessen ki a komor sors
Magányos próbára
– A Számító Kéz –

Átokként a világ végén,
Még ott is hallod majd:
Kinevet a szél.

SÁPI LUCA

KÁROS AZ EGÉSZSÉGEMRE...

Ha a sütiből harmadszorra szedek magamnak,
Ujjaim cukorsziruptól és sütimorzásáktól ragadnak.
Mit tehetnék, rag-adós egy ragacs,
Ráadásul a vércukrom is magas
lett. Nem, én nem vagyok montenegrói,
és nem vagyok lett, sem karcsú, sem molett.

Káros az egészségemre...
Ha túl sok a kávé, de kevés a tej,
Ha túl sok a gondolat, de kevés a hely.

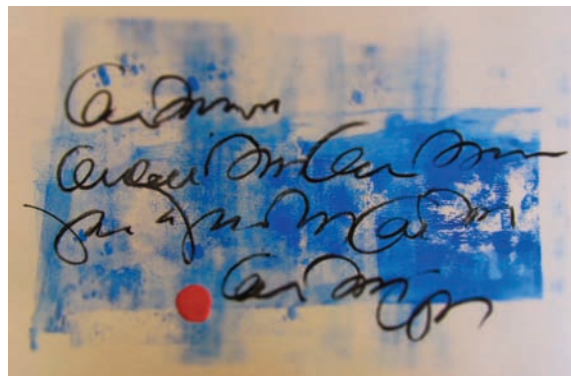
Káros az egészségemre...
Ha egy füstölő tanárral beszélek a szünetben,
A cigi nem véges, csak a türelem.

Káros az egészségemre...
Ha más tartok igaznak, mint te,
Ami nekem a minden, az neked nincsen,

Káros az egészségemre...
Ha túl sokat tudok, és keresem az élet nevű
nyomógombot,
Nagyon rosszul teszem, ha önállóan és értelmesen
gondolkodom.

TALÁN...

Talán túléled
De jobban teszed ha hallgatsz
És nem látod földön csurgó véred
Húzd meg magad!
Talán eléred kicsinyes céljaid
Ugye milyen szép...
Csak az nem fél aki
Nem is él
Talán egyszer megöregszel
és egy kis szobából csendesen figyeled
a körülötted lévő világot
Erre vágysz... De mért?
Szívesebben néznél egy hervadó virágot?
Sok mocskos kéznek mit jelent egy arc egy név...
Hallgass! Rettegj! Tűnj el! Légy néma ártatlan
Láthatatlan ember

Kiss Gyöngyi: Levél József Attilához

„Szárnyaló sólymok” haikucsoport

HAIKU, HAIBUN, HAIGA, WAKA, TANKA, RENGA

Téma: **Ősz****Barna Júlia:**

Őszi kert fölött
madár suhan, ívet ír
az alkonyatra

Ősz zenéje szól,
utolsó táncra kér a
könnyülábú szél

Hervadt virágok
csokrát dobja az ősz az
elmúlt nyár után

Bőhm András:

Dámok nászára
konfettiként hulldosó
színes levelek

Szezonvég, zárás.
Csikordul violinkulcs,
mint végső akkord

Geszténye koppan,
a járdán tovagurul
emlékeimmel

Fazekas Major Gizella:

Magyar fa lombját
sírva hullajtja alá,
fájdalmat érez

Szilvafa alatt
apám, anyám sírhantját
levél takarja

Most ősz idején
oly mosolygós bércével
ragyog ránk Erdély

Habos László:

Didereg hajnal
lelket melegít ima
őszi nap remél.

Szél söpör utat
lehulltak ősz vágyaim
tisztul látásom.

Köd fátyla rejt
léptem rőt avar síron
ma hallhatatlan.

Kissné Matkó Gabriella:

Langy meleg éget,
de a délután messze.
Hol van a hajnal?

Lehull az őszi
sár, s aranyától fénylik
e földi világ

Lábnymban fürdik
s dideregve vár; süvít
a szél, még nem fagy

Kreischer Nelly:

Elnyúlt árnyékok
színes avarban úsznak.
Ősz íz a számban

Színes levél hull,
eső ver csupasz ágat.
Ősz üzenete

Ökörnyál ködben.
Dér csillan. Cibál a szél.
Ősz búcsúzása

Pergel Antal:

Hajnali köd száll.
Fák levele pirosra,
hajam őszre vált.

Szürke festéket
önt nyár kékjébe az ősz.
Elveszett utak.

Fák lombját hideg
szelek küldik a télnek.
Utolsó levél.

Szabó Aida (Jampa drolma):

Lábam nyomába
nyirkos nappalok hullnak,
köd szarva bököd

Ibolya, lila,
kék... sárga, narancs, vörös
ni csak! csakráim

Szeles reggelen
röpdös kék szélparipám,
békét röpít szét

(szélparipa: tibeti imazászló)

SZIGETVÁRI ZSÓFIA PETRA

PÉTER

Éreztem, ahogy előntötte a pír az arcomat, amikor beléptem a terembe. Egy pillanatra minden tekintet rám szegeződött, azonban a csodálkozó csillogó szemek hamar lenézővé váltak. Valaki a hátsó padban nagyot sóhajtott, egyesek fintorogtak, majd osztálytársaim ismét a papírok fölé görnyedtek. „Csak a szokásos” – gondolhatták. – „Péter elkésett...”

A tanár hagyta, hogy pár percig tanácstalanul álldogáljak, és magamban azt latolgassam, hogy mit fog gondolni apám, ha megjelenek otthon, kezemben egy cetlivel, amin nagy betűkkel ez áll: *Gyermekeit eltanácsoljuk ebből az iskolából.* Az első időkben rettegtem, remegő lábbakkal, ijedt tekintettel, falféher arccal topogtam a tanár előtt. „Csak ne rúgjon ki” – könyörögtem, de ő minden alkalommal tetőtől talpig végigmért, szája sarkában az elengedhetetlen félmosollyal, s hagyta, hogy lesüssem szemem, megköszörüljem halkan a torkom, és hogy megigazítsam gyűrött ingem, amit a reggeli rohanásban tönkretettem. Mindjárt int egyet, hogy foglaljak helyet. Ez a mozdulat a megváltásom és a halálos ítéletem is. Magamban ujjongok és sírok egyszerre, akárcsak egy rossz utcai bohóc. Mintha egy színdarabot játszanánk. Én és a tanár vagyunk a főszereplők, a többiek a statiszták, amolyan senkik, akik a háttérből figyelik az eseményeket, és nem avatkoznak bele a jelenetbe. Élvezem a reflektorfényt, azonban legszívesebben eltűnnék a tömegben.

Minden reggel ugyanaz a forgatókönyv.

Minden reggel ugyanazok a jelenetek.

Minden reggel ugyanaz a vége.

Én egyszerre semmisülök meg, és születek újjá. Tudom, furcsán hangzik ez az egész, de eljátszani is legalább ilyen furcsa. Még az elején tényleg megbántam valamit, amikor elrebegetem, hogy: „Bocsánat”, tényleg szégyelltem magam, féltem a büntetéstől, és tényleg éreztem a gyűlöletet. De az óra végére, mint a fönix, mindig feltámadtam hamvaimból. Mostanra a lángokból parázs lett, a gyűlöletből közöny. Eltűnt minden érzélem. Csak néha lobban fel egy-egy szikra, de az is hamar eltűnik a mélyben. Megtanultam, itt nincs helye ezeknek. Kihasznlják, ha gyenge vagy.

Most sem változott semmi. Gyorsan a padlót kezdtem el tanulmányozni, mintha filozófiai értekezés lenne odapingálva, de így is láttam tanárom torz vigyorát. Akárcsak egy király. Kezében a toll a jogar, fején korona, én meg a bűnös, szegény paraszt, aki megpróbált ellopni tőle egy tyúkot, mert otthon a családja éhezik.

– Elnézést kérek, tanár úr, amiért elkéstem – mondtam a szövegem színtelen hangon.

– Peter, Peter... – csóválta a fejét tanárom, s most is, mint mindig, rövid e-vel ejtette nevem, amit annyira rühellek. A szokásos cipőkoppantás, kettő, mint mindig. A halk köhintés, majd a nagy nyelés. A mester csak erre várt, mint végszóra, úgy vágta rá a szokásos mondatát.

– Mars a helyedre! – kiabálta.

Én nem siettem el a dolgot. Szép nyugodtan, megfontoltan lépdelttem padom felé, talpam alatt csak néha

reccsent meg a régi fapadló. Méltóságteljesen lehuppantam a székre, táskámat lábam mellé dobtam, és előszedtem belőle egy tollat meg néhány papírt. Legtöbbjük szakadt és gyűrött volt.

Kezem mellkasom előtt összefontam, és mintha a tengerparton lennék, hintázni kezdtem székemmel, még egy ásírtást is megengedtem magamnak. A tanár úgy tett, mintha nem vette volna észre. Azonban láttam, hogy fortyog a dühtől. Legszívesebben kidobna az ablakon az utcára, de azt akarta, övé legyen az utolsó szó.

Magamban elmotyogtam egy imát, hogy ma több bajt ne okozzak, kértem Jézus vigyázó tekintetét, hogy időben figyelmeztessen, ha rosszat teszek. Igaz, az utóbbi pár évben nem igazán nézett felém, biztos fontosabb dolga akadt, de nem nehezteltem rá. Ha megakadályoz minden ostobaságban, amit elkövettem eddig, nem az iskola-padban lennék, hanem apámmal járnék halászni, hajnalban kelnék, és hallgathatnám az öreg lehetetlen történeteit. Eszembe sem jutott, hogy esetleg bennem van a hiba, hogy nem értek semmihez. Próbálkoztam már a cipész mesterséggel, de a **bőrcipők**, amiket készítettem, egy pillanat alatt szétjöttek. Vagy a szíj nem tartott eléggé, vagy a talpa vált le két lépés után.

Az edényekkel is hasonlóképp jártam. A tálak, amiket készítettem, egytől egyig egymáshoz tapadtak, használhatatlanok lettek, mind **rontott edényekként** a szemétdombon végezték. A korongozásnál a minták, amiket véstem, felismerhetetlenek és csúnyák voltak. Azonban egy találmányomra máig nagyon büszke vagyok, és ma sem tudom, miért nem tetszett mesteremnek; a **talpas, füles bögre**, amit én csak Csörgő Kancsónak neveztem. Ez egy nagyon egyszerű kis tárgy. Olyan, mint egy kis kancsó, csak a talpában el van rejtve egy apró kavics, ami miatt, ha felemeled, csörgő hangot ad ki.

Szerintem ez nagyon praktikus eszköz: megtalálhatja az asszony a részeg urát, az elbújt gyereket, a pattogós szolgálólányt..., azonban a mester nem így vélekedett. Így onnan is távoznom kellett, s végül itt kötöttem ki. Hogy is kerültem ide, a sok előkelő fattyú közé?

Az iskola igazgatója apámmal egy ideig jó viszonyban volt. Apám halász, és az igazgató mindig nála veszi a halat. Apám biztos valahogy meggyőzte, hogy vegyen fel. *Szorgalmas diák lesz ...* mondhatta...

A csend túl hosszúra nyúlt. Társaim lopva a tanárra néztek. Többen fészkelődtek, türelmetlenül várták a műsort. De a tanító halálos nyugalommal jegyzetelt tovább. Fel sem pillantott. Homlokát összeráncolta, hosszú csontos ujjaival finoman fogta a tollát, a tollat, amivel olyan sok rossz jegyet írt ezernyi dolgozatra. A határozott mozdulat most hiányzott, úgy tűnt, mintha festene valamit. Egy csendélelet, egy tájképet vagy minket, az osztályát.

– Tehát... – pattant fel hirtelen.

Rám szegezte tekintetét. Nem felejtett el semmit. Még csak most kezdődik a java.

Nagyot sóhajtottam. Megcsóváltam fejem. „Felőlem kezdhetjük” – üzentem ezzel.

Tanítóm minden osztálytársamnak a szemébe nézett, a szövetséget erősítve néha még rájuk is kacsintott. Ez kissé felháborított, de csak karcolás volt a többi sebemhez képest, amik sosem fognak begyógyulni.

Tekintetünk véletlenül találkozott, kihívóan néztem rá,

mire ő gúnyosan felnevetett. Az ördögi kacaj végig-süvített a termen, s végül kirepült az ablakon.

– Röpdolgozat! Vegyetek elő egy papírt! – jelentette be ünnepélyesen.

Néma csönd honolt a helyiségben. Már mindenki előtt ott hevert a hófehér lap, amire nemsokára fekete betűkkel fogják felválni a halálos ítéletem. Legfelülre fel kellett írni a nevünk mellé: **Latin röpdolgozatok** (37). A szám azt mutatja, hogy hányadikat írjuk az évben.

– Mi legyen a mondat? – tette fel a költői kérdést.

Többen elkezdtek kuncogni. A fagyos némaság kezdett feloldódni.

– A tegnapi túl nehéznek bizonyult, vegyünk egy egyszerűbb példát, mondjuk: *Peter ma megint elkésett latinóráról!*

– De tanár úr, ez volt múlt héten is – jelentkezett az egyik diák.

Legszívesebben megfojtottam volna egy kanál vízben! Mégis mit képzelsz ez? Csak úgy beleszólhat a színdarabba? Egy senki kis mellékszereplő? Fogaim csikorgatva fordultam hátra. Hát persze, gondolhattam volna. Az a jó fiú, kitűnő, Benedict! Őt minden tanár szereti. Mindig megvan a leckéje, dolgozatai hibátlanok, színházba és előkelő bálókba jár, ahova én sosem fogok eljutni. Úgy szürcsöli a kávéját, mint valami báró, ruhái tiszták, hegedül és zongorázik. Magánórákra jár, franciát és németet tanul. Idén mennek Párizsba. Ez a felfuvalkodott hólyag mindent elmond. Csak úgy harsogja, hogy ő mennyi helyen járt, kikkel találkozott. Nem is gondol bele, milyen másoknak az élete. Természetesnek hiszi az egész fényűzést. A pénz, a pénz és a pénz. Egy pillanatra nem tudtam másra gondolni, csak arra, mi lenne, ha mi is olyan gazdagok lennénk, mint Benedicték? Vajon én is így mesélnék a többieknek? Én is peckesen, felszegett állal járnék az utcán? Összenéztem pár barátommal, tekintetem mindent elárult. Benedict ma nem fogja megenni az uzsonnáját.

– Nos, igazad van, Benedict, legyen valami más – hallottam a tanár hangját. Gyorsan visszafordultam. Csak nagyokat pislogtam, de közben agyam vészesen kattogott: „A lopásért büntetés jár, de ha gyermek az illető, akkor megússza egy dorgálással? Vagy rosszabb? Mennyi bankó lehet egy úriembernél, ezer vagy kevesebb?”

– Legyen az, hogy: *Peternek semmi keresnivalója az iskolában.*

– Micsoda? – a döbbenettől gondolkodni sem tudtam.

Felkaptam a fejem. Csak rosszul hallottam, biztos valami más volt a mondat... Egy hosszú másodpercig csak a légy zümmögését lehetett hallani. Behunytam a szemem, hát ennyi volt? Ilyen gyors? Mindig ilyen, de akkor mért fáj ennyire? Mintha tört döftek volna mellkasomba. Ez ellen a **mellvért** sem véd meg, hiába van vasból. Ez túl sok, én ezt, én ezt, ... mit vétettem? Lángolt az arcom, a könnyek csípték a szemem, nem hittem, hogy ennyire szörnyű lesz. Senki sem gondolta. Arcul ütött, mint apám, amikor először vittem haza rossz jegyet.

– Talán nem tetszik? – vigyorgott rám a tanár.

– De, de... – nyögtem ki.

Körbenéztem. Osztálytársaim mosolyogtak, kacagtak, az idióta Benedictnek még a könnye is csorgott. Zúgott a fülem. Kacagásuk nem jutott el hozzám. Így hang nélkül

azt hihetné az ember, hogy kínozzák őket. Kidülledt szemek, tátott szájak, görcsös rángatózás. A közöny, mint védőpajzsom, szertefoszlott. Ott ültem a terem közepén, egyedül, mint egy sziget egyetlen élő lakója. A magányba az ember lassanként beleőrül. Őrlődik a hosszú évek alatt. Semmi, semmi, SEMMI..... keresnivalója, az iskolában.....Peternek.....

– Na, írjál, fiam! – suttozta valaki a hátam mögött.

A tanár ott állt mellettem. Fölém hajolt, kezét gyöngéden a fejemre tette. Megsimogatta kócos hajam. Társaim mind szorgosan körmöltek, vagy a táblát nézték meredten, várva, hogy valaki a fülükbe suttozja a helyes ragozást. Undorodva húztam be magam. Ez a szörnyeteg csak ne játssza az ártatlant! Tehetek én arról, hogy nem futja bérkocsira, hogy a város másik végén lakok, és hogy reggel jobb dolgom is van, mint az órát lesni, nehogy elkéssek, hogy este éjfélkor tudok rendesen tanulni, mert addig segíték apámnak a boltban és anyámnak a munkájában, hogy én látom el testvéreimet? Ez az okoskodó senki ne sajnálkozzon nekem. Pontosan tudom, milyen, amikor az ember megbánja tettét, és bocsánatért esedezik. Ez itt mellettem egy nagyon rossz színész, aki sosem fog fellépni sehol sem.

Szipogtam még egy utolsót, felpillantottam a tanárra, aki biztatóan rám mosolygott. A vad fény a szemében kihunyt, szája sarkában most atyai, oltalmazó mosoly bujkált. Nem értettem. Az én szememben a tanár egy elvetemült démon volt, aki megkeseríti a gyerekek életét. Eddig nem gondolkodtam azon, hogy talán neki is van gyermeke, felesége, problémái, hóbortjai, hogy olyan, mint egy rendes hétköznapi férfi. Ha találkoznék vele az utcán, mint egy idegennel, nem jutna eszembe, hogy diákokat buktat meg, és mindennap felelteti a síró fiút, aki más országból jött, s nem ismeri az itteni szokásokat, imákat. A szóbeszéd szerint addig „kínozta” a kisfiút, amíg ő visszafele nem tudta elsorolni az összes imát, de már képtelen volt aludni, megőrült, suttozták, s a szülei elvitték az iskolából a gyereket, de a tanárt nem büntették meg. Lányokat pedig nem hajlandó tanítani. Azt mondja, a nőknek nem való a tanulás.

Dühös voltam. Apámra, a tanárra, az osztálytársaimra, a Sorsra, Benedictre, a pénzre, de legfőképpen magamra. A harag az egész testem elöntötte, akárcsak a pestis, úgy terjedt szét bennem. Az ördög belém fészkelte magát, és senki sem tudta volna kiűzni, se tömjén, se imalap, de még a pápa sem. A bosszúvágy fortyogott bennem, hogy megtoroljam minden sérelmem. Mindegy kin, mindegy mit, csak valakinek fájjon.

A történelemben az emberek sokféleképpen vettek elégtételt. Ellenségeiket lefejezték, felakasztották, elégették (boszorkánysággal, mágiával vádolták, és aztán égették el), elvették földjeiket, kiirtották családjukat, felnégyelték, megkínozták, szeretteiket börtönbe vetették, s azokat is megcsonkították.

De mit tehetek én? Se hatalmam, se hadseregem, se kínozóeszközöm, és senkire sem számíthatok. A hősök, akiket csodáltam, tanácstalanul tárták szét kezüket. A mesékben mindig a jó nyert, de én jónak számítok? Minden vasárnap templomba megyek, imádkozom, hiszek Istenben, tisztelem atyámat, azonban loptam, hazudtam is, igaz, csak párszor.

A lovagok mind nemes lelkűek, akik Istent szolgálják, s az ő nevében gyilkolnak. Tehát ha ölni akarsz, csak hivatkozz Istenre, és minden rendben lesz? A mennybe beléphetsz, nem kell elszámolnod tetteiddel?

„Ezért a gondolatom miatt megköveznének” – sóhajtottam. Szerettem filozofálni, de nem mertem nyíltan kimondani, amire eljutottam. Ezért a legtöbb eszmefuttatásomnak egyszer csak vége szakadt. Írni fogok egy könyvet, határoztam el magamban. Minden ötletem bele fogom írni, és nem fog érdekelni, hogy ezzel felrúgok minden szabályt.

Nem értettem, miért történnek a dolgok úgy, ahogy. Nem értettem, kinek a javát szolgáljuk cselekvéseinkkel. Az uralkodót, a magunkét vagy Istenét? Könnyű rá hivatkozni, minden felelősség alól a kibúvót keresni.

Merengésemből egy gondolat zökkenett ki. Egy ötlet, ami talán véget vetne szenvedésemnek. Izgalommal vegeyes félelemmel fogtam kezembe a tollat. Arcom felderült, és nem engedtem, hogy a rettegés megállítson. Véghez fogom vinni, amit elhatároztam. Félttem a lopástól, félttem a verekedéstől, félttem a tanártól, félttem az apámtól, félttem a víztől, a tüztől, a balesettől, a pénztől, a hatalomtól, a szegénységtől, az egész világtól. Azonban még mindig élek, és senki sem tud megállítani. Szembenézek, ha kell magával Luciferrel is, ha kell, a Pokolba jutok, viszont nem fogok megalázkodni. A magam ura vagyok, és az is maradok. Éreztem a vállamon Jézus kezének szorítását, fenyegető pillantása tarkóm égette.

– Mi lesz beteg édesapáddal? – kérdezte vádlón.

– Nem érdekel. Gyáva volt, és örökre az is marad. Biztos talál megoldást, majd hízeleg valamelyik úrnak.

Közben csak írtam. Ragoztam a nihil szót, a létigét sem hagytam ki, kiválasztottam a megfelelő igeidőt, és végül a shcola után kiraktam a pontot. Eloltam magamtól a kész mondatot, nehogy meggondoljam magam.

Amikor beadtam a dolgozatomat, két hang sipított a fejemben:

– Ez az! Megcsináltad!

– Mégis mit művelsz?

– Tanár úr! – mondtam. – Tudja, mit, igaza van, semmi keresnivalóm itt – és az orra előtt téptem ketté a dolgozatot, vigyázva arra, hogy a mondatot azért el lehessen olvasni.

A tanár úrnak semmi keresnivalója az iskolában. Állt rajta nagy betűkkel.

Pimasz mosollyal meghajoltam, és még akkor is vigyorgtam, amikor a tanár kiviharzott a teremből. Aznap mindenkiel kedves voltam. Végighallgattam kétszer Benedict monológját, és együtt nevettem a többiekkel minden béna viccen.

Lassan baktattam hazafelé. Néztem a kék eget, a magas házakat, az erkélyen üldögélőket. A kutyát sétáltató hölgyeket, a monoklis urakat, a kiabáló cselédeket, a víg henteslegényeket és az örökké morgó kocsisokat.

Még aznap megérkezett a levél, hogy eltanácsolnak. Apám megvert, de én nem bántam. Nem sikoltoztam, ezen meglepődött, abba is hagyta nemsokára. Anyám sírt, azonban én megnyugtattam, hogy nincs semmi baj. A húgom és az öcsém nagy szemeket meresztett rám. Este elhagytam a várost. Soha többé nem láttam viszont a csa-

lódok. Most itt ülök, egy éppen feltárt sírkamrában, nézem a csontokat, egy **koponya szeggel**, talán egy örült nőé, egy lábszárcsont, egy nyakék...

MOLNÁRNÉ BODA MÁRIA

TÖRÖLVE

Egy gombnyomás volt csupán, talán annyi se, s köddé vált tömérdek papírra vetett gondolat.

Mit hordoztál s hordozol most is magadban, semmivé lett hirtelen.

Egy gombnyomás volt csupán, talán annyi se...

S te hiába kerested, kutattad emlékeid tintalenyomatát.

Elszállt, elúszott, megsemmisült...

Milyen fáradtsággal, gonddal szülted pedig e sorokat!

Egyiket a másik után.

Néha jött magától, máskor vajúdnod kellett, hogy végre világra születhessen belőled valami...

Lemeztelenítetted magad, túlléptél láthatatlan határaidon, Elhagytad bensőd zárt világát.

Kiléptél a nagyvilágba, magadba szívtad a napfényt, mélyet lélegeztél.

Kimondtad, kiírtad, papírra vésted, s most sehol nem találod.

File törölve...

Érthetetlen! Elképesztő!

Pedig fontos volt... nagyon.

Minden gondolat kimondhatatlanul értékes!

Kellenek, égetően kellenek!

Kellenek, hogy megszülethessen valami új, egyszeri, megismételhetetlen csoda.

Kellenek, hogy történjen végre valami, odakint és bennünk...

Kellenek, hogy megváltozzon körülöttünk a világ.

Hogy általuk felrázzunk, formáljunk, alkossunk, elfogadjunk, toleráljunk.

Hogy békét kössünk, hogy megértsünk, s hogy vállaljuk igazi önmagunk.

Hogy kimondjunk egy álmot, mely ott rejtőzik mindannyiunkban,

Csak mi akarva, akaratlanul néha töröljük a memóriából.

Kellenek, még akkor is, ha olykor mostohagyerekként vetjük ki őket magunkból.

Mert néha kényelmesebb elfordítani a fejünket, s elmenni gondolatok, érzések mellett.

Mert néha egyszerűbb befogott füllel hallgatni, szavakkal „semmit” mondani.

Mert néha könnyebb elveszettnek hinni a dolgokat...

Szóval, egy gombnyomás volt csupán, talán annyi se. Egy s mást töröltél a memóriából.

De ne félj, még semmi sincs veszve!

KOVÁCS F. ISTVÁN

KUGLI

Ketten voltak. Egy hajlott hátú, vörös égimeszelő meg egy alacsony, olajos képű, kinek zakóján apró vöröskeresztes jelvény csillant meg, amint az udvaron átmentek, hátra az istálló felé. Mindkettőjükön kitérdesedett sötétkék szövetnadrág lötyögött, mintha egyenruha lett volna, és a cipőjük is teljesen hasonló volt – barna és poros. A konyha lépcsőjén ücsörgő hat-hétéves forma gyerekre ügyet sem vetve mentek tovább hátrafelé, mintha csak otthon lettek volna. A fiú napraforgóolajjal meghintett kenyérszeletet majszolt – ez volt az ebédje –, és nem nagyon zavartatta magát. Tudta, hogy kik ezek, és miért jöttek. Harmadszor jártak már náluk, de csak most jutottak be, mert a kutya elkísérte a gazdát, amikor kora reggel szántani indult. Márpedig Soma – így hívták a megtermett öreg kuvaszt – nagyon megvágotta, kiket ereszt be, és ezek az emberek nem tartoztak köziük. Valójában mindenki ismerte őket a faluban, hiszen hónapok óta járták a portákat, hogy pecsétes papirosokat dugjanak az emberek orra alá, amiből megtudhatták, mennyi hátralékkal maradtak adósai a Munkáshatalomnak.

A fiú öreganyjával – aki ugyan nem volt még igazán öreg, hisz csak az ötvenes éveit taposta, de a nagyszülőket errefelé így volt szokás nevezni –, szóval az asszonnyal éppen az istálló ajtajában akadtak össze. Neki sem köszöntek. A kisebbik zavartan csavargatta a fejét, a hórihorgas kezében viszont megvillant a papír, miközben morgott valamit, aztán a kopott aktatáskából előkerült egy borjúkötél is. Az asszony alacsony volt, szikár testét ujjatlan sűrű ruha takarta, fején kifakult fekete kendőt viselt. Nem nézett a papírra, de amikor a kötelet megpillantotta, halkán megszólalt:

– Mit akartok itt, Gyuri fiam? – A kisebbikhez szólt, aki továbbra sem nézett rá. – Apád tudja, hogy pribéknek álltál? Talán emlékszel, a háború idején az ő aratóbokrával jártuk az országot, az uram meg én. Kicsi voltál még, ennyi lehetél, mint most az onokám, de talán emlékszel, vagy nem?

– Nem ismerem magát – válaszolt kelletlenül a férfi, de továbbra sem emelte fel a tekintetét.

– De én ismerlek – vált hirtelen keményebbé az asszony hangja. – Csodálom, hogy ilyenek nevelt az apád. Ő becsületes, dolgos ember. Szóval mit akartok? Minek az a kötél? – nézett a másikra, de sűrű szeméinek pillantása már metszett, mint az acél.

– Az üszöt... el kell vinnünk az üszöt, a hátralék miatt. Itt van a papíron – szólalt meg reszelős hangon a vörös.

– A mázsálóba visszük, délután jön érte a teherautó.

A fiú csak ekkor ijedt meg.

– A Kuglit? Elviszik a Kuglit? – szaladt ki a száján hirtelen, aztán a „Gyuri” hajtókáján látott vöröskeresztről váratlanul apja jutott eszébe, merthogy azon a rózsaszínű kartonon is ilyen piros kereszt volt, ami Szibériából jött, és ő véletlenül talált rá édesanyja papírjai között. Évek teltek el azóta, de Szabó Gergelyt hiába várta a család.

A Bandi gyerek már egyre ritkábban gondolt rá, de mosterről a jelvényről meg hogy a Kuglit elviszik, akárcsak annak idején az édesapját, hát ettől rászakadt valami ijesztő, keserves érzés, és hang nélkül pityeregni kezdett. – Nem, fiam! Nem visznek ezek el innen semmit! – mondta nagyanyja, még mindig halkán, de hangjában már ott remegett az a feszült indulat, amit csak a kisfiú érzett meg.

– Nem?! – kérdezte ingerülten a hórihorgas, és kezét kinyújtva megmarkolta Urbán Katalin karját.

– Na, álljon félre, jóasszony! Nem érünk rá egész nap magával egyezkedni...

– Hát azt én sem akarok – rázta le a férfi kezét az asszony –, de ha belépsz ebbe az istállóba, innen csak talppal előre mész ki!

– De, Kati néném... – lépett közelebb a másik.

– Na, ugye, hogy ismersz, te szarházi! – süvöltött most már az asszony hangja, és a két ember hirtelen azon kapta magát, hogy egy fényesre csiszolódott vasvilla négy ágával néznek szembe. Bandi még ugyan félt egy kicsit, de ekkor már tudta, a Kuglit tényleg nem viszik el.

Kora délután volt még, a bályadt szeptemberi nap csodálkozva nézte az országúton poroszkáló négy embert. Elöl a két végrehajtó, mögöttük Urbán Katalin, kezében a vasvillával, melyet hol az egyik, hol a másik férfi hátának, nyakának szegezett. Mellette az unokája ballagott, kezében a vadonatúj borjúkötéllal, amely nem tudni, hogy került hozzá.

Sok ember nem volt az utcán – eleinte... Aztán a kutya egyre vadabbul ugattak, és innen is, onnan is kihajolt a kerítésen valaki. Mikorra a falu közepéhez értek, már népes nézőközönség várta a különös menetet.

– Hová hajtod őket, Kati? A legelőre? – kiáltott oda valaki, amit előbb csak kuncogás, aztán harsogó nevetés követett.

– Hát a szekér? Mér hagyta otthon? Ilyen ökröket nem foghat be minden nap az ember! – kiabált a kocsma előtt egy borizú hang.

Katalin nem válaszolt, még csak el sem mosolyodott. Tudta, az életével, de legalábbis a szabadságával játszik, csak hogy a pohár betelt! A fiát negyvenöt novemberében vitték el, és nem remélte már, hogy viszontlátja. A menyé egy év alatt belerokkant, azóta is az ágyat nyomja. Nyolc hold földön gazdálkodnak ketten az urával, aki az első háborúból rokkantan jött haza, csonka fél kezét éppen csak a legszükségesebbekre tudja használni. A termés felét elviszi az állam, amikor az egész is kevés lenne a normális élethez. Az egyetlen tehén fél éve pusztult el gümőkórban, így hát az utolsónak ellett Kuglit nem adhatta!

Amikor az unokája vézna testére, beesett szeméire nézett, arra gondolt – jól van... jól van. Hogy a felnőttek meg az öregek megszenvedik a „múltat s jövődöt”, az ő bajuk! De hogy egy ártatlan lélek, aki nem tehet semmit a sors kegyetlen kihívásai ellen, a szeme láttára sorvadjon el, és még egy korty tejet sem képes adni neki?!

Így aztán, amikor meglátta a végrehajtókat, azt mondta magában: ELÉG!

Rendes Béla tanácselnök valójában egyet is értett vele ebben, mégis nagy bajban volt. A két végrehajtót meghallgatva komoran bólogatott, ám Katalinnal gyerek-

koruk óta ismerték egymást, és nem mondhatni, hogy meglepte ez az egész dolog. Amikor a két férfi kilépett az irodából, az elnök először levette kalapját, majd bele-nézett, aztán a mennyezetet kezdte vizsgálni.

– Hát most mi lesz, te örült tyúk? – nézett végül a látszólag teljes nyugalomban ácsorgó asszonyra, aki erre megvonta vállát, és halkan elsorolta, miket gondolt, mielőtt ideértek.

– Mitőlünk már nem lehet elvenni semmit, csak az életünket, Béla. Ha te azt akarod, akkor rajta!

– Én?! Nem akarok én semmit elvenni! A felsőbbség, a járás szorongat! Tudod-e, hogy hányszor fenyegettek meg engem, hogy elvisznek?! Ideküldik a nyakamra ezeket a sintéereket, nekik meg ugye nem számít semmi! Terményből ennyit, haszonállatból ennyit, slussz-pász! Én szeretem ezt a falut! Itt születtem, itt is akarok megdöglenni, nem valamelyik internálótáborban.

– Aztán most sajnálnom kéne téged?

– A Jóisten megverhetné azokat, akik rávettek, hogy elvállaljam ezt az elnökséget – dűnnyögte magába roskadva a férfi, aztán az asszonyra nézett.

– Na, menj haza, Kati. Majd megmondom ezeknek, hogy följelentelek, aztán valahogy elsinkófaljuk... ha lehet. Gondom lesz rá, hogy eztán ne abajgassanak titeket. De azt ugye tudod, ha a szomszéd faluban laknál, a holnapot már rácsok mögött töltenéd...

– Jó ember vagy te, Béla. Csak gyenge. Na, áldja meg az Isten a gyengéket – mosolyodott el végül az asszony, és az ajtón kifordulva megfogta unokája kezét, majd látva a kisfiú ijedt tekintetét, megszólalt.

– Ne félj, csemetém, nem viszik el a Kuglit, jövőre már talán tejet is ad nekünk...

RENDIK ZSUZSA

ÖRÖKSÉG

Mindannyian bevallhatnánk, igen, mi mindannyian, kedves embertársaim, hogy nagyon szeretnénk az elmúlásunk után még egy csöppet elidőzni ideát, és betekintést nyerni, mi történik „azután”, legalábbis közeli hozzátartozóinkkal, így leszármazottainkkal, szeretteinkkel – illetve a nagy halom lommal, amit örökségként hagy maga után földi porhüvelyünk.

Úgy képzelhetnénk, hogy a Szaturnusz körgyűrűjének peremén ülve hintáztatjuk lábunkat, és közben lenézünk – fájdalmasan – cuccainkra, hogyan civakodnak rajta azok, akik majd csak később kerülnek az átmeneti állapotba, itt, kint, az Univerzumban, félúton a végső béke áldott megnyugvása felé. De mondjuk, itt várhatnánk be párunkat is.

Van-e vajon ilyen lépcső még, ahonnan visszaneézhetünk? Bízom benne, hogy igen, mivel hallottam egy szép történetet arról, miként esett meg egy minta testvérpár örökségének elosztása.

Ezt szeretném elmesélni néhány bővített mondatban, úgy érzem, nem minden tanulság nélkül.

Éva és Edit, vagy ahogyan szüleik becézték őket kicsi koruktól fogva: Vica és Ditke; két rendkívül élénk és fogékony pici lány volt, a legnagyobb egyetértésben és szeretetben nevelkedtek egy községben, közel a fővároshoz. Szüleik arra tanították őket, hogy mindenben osztozzanak egyenlően, s ezt odáig fokozták ők maguk, hogyha mondjuk a nagyobbik, Vica leütötte a térdét, s kapott a sebcskéjére egy kis kötést, Ditke, a kicsi is odatartotta apró lábát: „Nekem is páj!” – mondta sírásra görbülő szájjal. Természetesen ő is kapott egy szép ragasztást oda, ahova képzelte a betegséget. Utána elégedetten leültek a kispadra, és elfogyasztották a mindkettejük számára fájdalomdíjként kiutalt fél-fél édes almát. Csócsálás közben összemosolyogtak, mert már nem „páj”, ugye.

Mindig mindenben támogatták és segítették, bátorították egymást. Ahogyan cseperedtek, az iskola, gimnázium sem jelentett számukra mumust: kitűnő tanuló volt mindkettő, majd természetesen következett az egyetem, melyet szintén rátermetten, kiváló eredményekkel végeztek.

Pedagógusok lettek, férjhez mentek, gyermekeik születtek, de a közöttük működő testvéri szeretet mindenben megmutatkozott, sok apró, sőt nagyobb örömet is szereztek egymásnak. Talán a családban lévő görög, déli vér vonal tette, de a szeretet és lelkesedés, amellyel a másik iránt viseltettek, soha nem tette őket kimértté, viszont mégsem ösztönözte őket egyszer sem versengésre.

Eljárt az idő, szüleik egymás után elhunytak. Az édesapa később, de mivel semmilyen akadályt sem szeretett volna gördíteni a nővérek útjába az örökséget illetően – egy ház nagy telekkel, sok ingóság – még életében kettejükre íratta ajándékként az ingatlant, hogy halála esetén ne kelljen hosszan várakozni a közjegyzőre. Azon túlmenően úgy gondolta, hogy ne a gyermekei fizessék a vaskos eljárás díjakat, ő maga rendezett minden számlát.

Nagyon idős volt édesapjuk, amikor meghalt.

A házat hamar eladták, azonnal jelentkezett rá az egykori polgármester, aki történetesen a szomszédban lakott, gyermekkori jó barátjuk volt.

Maradtak az ingóságok. Vicus mélyet sóhajtott, és egy szuszra a következőket hadarta hűgának:

– Ditke, annyira szeretném, ha egy, azaz egyetlen napot szánnánk arra, hogy kiürítsük a házat. Azt hiszem, elég lesz, hogy kipakoljunk, mit gondolsz?

– Rendben, szerintem jó az ötlet. Most szombaton, ha ráérsz, rendezkedhetünk.

– Akkor szombat. Vigyük a fiúkat is.

– Persze – bólintott Ditke.

Közeledett a szombat. Még egy gyors telefonot váltott a két nővér, hogy legalább egy hevenyészett listát állítsanak össze a nagyobb berendezési tárgyokról, bútorokról. Vita nem alakult ki, úgy illettek egymásba az igények, mint a fogaskerekek.

Szombaton reggel találkoztak a házban.

Szép idő ígérkezett, az udvarra is ki lehetett vinni sok holmit. Ami előre nem várt nehézséget jelentett, az az volt, hogy takarítani is kellett éppen eleget. A két asszony olajozottan mozgott, és a legnagyobb harmóniában gön-

gyölte föl a feladatokat.

Mindent bepakoltak a bútorszállítóba, Ditke máris búcsúzott, miután az utolsó simításokat a konyhán Vica férje, Lajos vállalta magára, aki közben visszament a házba.

– Boldog vagyok, hogy ilyen jó testvérem van – mondta Vica Ditkének, s búcsúzóul mosolyogva megölelték egymást.

– Ez a mi legnagyobb örökségünk – intett, és indult is Ditke, mert a férje már sürgette, mentek.

Vica visszafordult a házba. Lajos a konyhában éppen rágyújtott a pipájára, szipákolva mutatott az ablakpárkányra.

– Itt maradt a sótartó.

Való igaz, kétrészes, szimmetrikus, üveg sótartó, úgy százezer éves, árválkodott az ablakban.

Felesége nyomban válaszolt:

– Jaj, hát majd megkérdezem Ditkét, kéri-e. Ha nem kell neki, jó nekem is. De ma már annyi döntést hoztunk, majd elosztjuk ezt is valamikor, most már nem. Azt mondtuk, ma mindent rendezünk – sóhajtotta fáradtan Vica, és férjével befordultak a konyha belseje felé.

Ekkor furcsa kis hangot hallottak az ablak irányából.

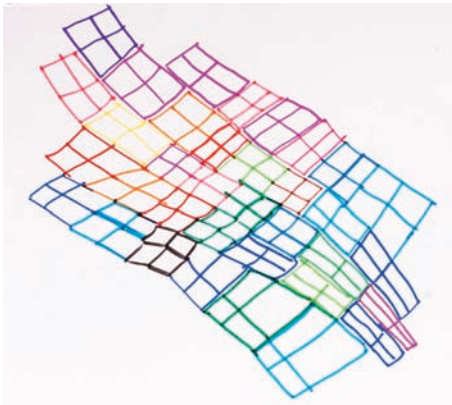
Válluk fölött hátrapillantottak...

Olyasvalami történt, amitől Lajos bátyánk erőteljesebben szítta pipáját, Vica pedig az ámulattól kikerekedett szemekkel, hitetlenkedve nézte az utolsó, elosztásra szánt kis konyhai eszközt.

Az Univerzum szép öngólt rúgott.

A sótartó pontosan a felezővonalra mentén kettéhasadt, két tökéletesen egyforma részre.

Ugyanakkor megürült két ülőhely a Szaturnusz peremén...

Kiss Gyöngyi: Térháló

DYLAN D. TIDES

OTTFELEJTETT ESŐCSEPP

A kabátom gallérján ücsörög az illatod.

Néha odahajlok hozzá, üdvözlöm, mint az álomszerű tegnap egyre halványabb szellemképét.

Hagyom, hogy hozzám bújjon, megsimítsa az arcom, belekapaszkodjon a tarkómba, magához húzzon, csókot ígérve játsszon az ajkaimmal, hogy az utolsó pillanatban kacéran meghátráljon. Ugyanúgy remeg a beteljesülésért,

mint én, tudja, hogy már rég elvesztette a még el sem kezdett harcot, de a vágy kicsit mindig meghal, ha átlépjük a vonalat, hát húzza még...

Egy fülcimpának dobott picike sóhaj dönt végül. Leolvad a meleg, illatos bársonnyal borított nyakra, végigömlik rajta, mint egy odahajított selyemkendő, hogy a kulcsont csókra termett árkában meggyülve megálljon, s folytatásért kiáltson.

Elveszünk.

Egyszerre, egymást szorítva tűnünk el a valódi világ fürkésző szemei előtt. Összeforrunk egy poros, öreg fal tövében, úgy válunk hosszú percekig láthatatlanná.

Aztán szét kell tépni a csókot. Fáj, hogy megszakad a szédülés, de azonnal új hullámban bomlik a boldogság, mikor érzem, hogy visszavágysz kábulatba, csillogó szád kéri, kutatja és elveszi, ami neki jár, újra és újra követeli, hogy teremtsük meg a végtelent...

A kabátom gallérján ücsörög az illatod.

Te ezt hagyta nekem, én titokban elhullajtott könnyem remegő prizmáját a nyakadon.

Boldogságom rejtve dülő viharából otffejejtett esőcsepp, semmi más... Talán csak felszárad, s elfelejtet...

SZABÓ ILONA VALÉRIA

BUDAPEST 100 SZÓBAN – HULLÁMVASÚT

A Vidám Park bejáratánál várakozó férfi felé tartunk. Mama odasúgja, hogy ő az édesapám. A szemüveges, köpcös férfi fűrtjeibe ősz szálak vegyülnek. Úgy teszek, mintha semmi közöm nem lenne hozzá. Makacsul ragaszkodom kedvencemhez, a Hullámvasúthoz.

Papa nincs velünk. Vele néha több körre is befizetünk. Utána sápadt arcát látva Mama csak annyit szokott mondani: „Te vén hülye! A végén még rosszul leszel!”

Szerelvényünk, idegen apámmal mellettem, áttöri magát a gerendák és lécek dzsungelén. Zihálva, hernyószerűen kúszik felfelé a meredeken, majd a mélybe leszáguldv zakatoló csattogásába hangos sikítás vegyül.

Apám arca sápadt. Megfogom a kezét. Így megyünk tovább az Elvarázsolt Kastély felé.

Kiss Gyöngyi: Tócsa

PERGEL ANTAL

FENYVESERDŐ

A kopár, mészkősziklákkal szegélyezett út mellett lassan elmaradoztak a házak. Az út egyre keskenyedett, majd csak egy kanyargós földút vezetett tovább. Két oldalán előbb ritkás, majd egyre sűrűbb fenyőerdő nőtt. Beljebb haladva a hatalmas fák védelmet adtak a jeges téli szélről, nyáron pedig a forróságtól.

Az erdőben takaros erdészház állt. Gazdája vigyázott az erdőre, óvta a fatolvajoktól és a vadorzóktól.

Az erdész köztisztelőben álló ember volt. Ünnepnapok alkalmával gyakran lepte meg a község lakóit egy-egy kilótt vaddisznóval vagy szarvassal.

A háború utolsó telén menekültek az erdőből a vadak. A környéket fölverte a fegyverropogás, az erdőt golyók és aknák szaggatták. Az erdész nem hagyta el otthonát.

A ház annyira beolvadt a téli erdőbe, hogy épségben maradt, s a frontátvonulás idején a csapatok is elkerülték.

Egy este az erdész éppen befejezte vacsoráját, amikor kutyája vadul ugatni kezdett. A jelzésből értette, hogy ember közelít a házhoz. Eloltotta a petróleumlámpát, és kinézett az ablakon.

A telihold fénye éles árnyékokat vetett a ház melletti tisztásra. A keményre fagyott hóban csizmák ropogása hallatszott. A kutya egyre vadabban ugatott, miközben az erdészház felé hátrált. A sötétből három emberi árnyék vált ki. Az erdész látta, amint megálltak, majd ismeretlen nyelvű beszélgetést hallott.

Az esti csöndben ágyúrobbanászként szólt a lövés hangja. A kutya fölonyitott, majd elterült az ajtó előtt.

A katonák az ajtóhoz léptek, és ütni kezdték a vastag tölgyfa deszkát. Az erdész levette a szögről a puskáját, de látta, hogy nem sok esélye lenne a géppisztolyosokkal szemben. A fegyvert gyorsan az ágy alá csúsztatta, majd az ajtóhoz lépett.

Ahogy kinyílt az ajtó, a dörömbölő katona majdnem beesett a házba. A katona félrelökte az erdészt, és intett társainak. A katonákból áradt az alkoholszag, lépteik bizonytalanok voltak.

Az erdésznek eszébe jutott, hogy a faluban beszéltek, néhány szökött katona garázdálkodik a környéken. Ruhájuk sáros és szakadozott volt. A soknapos borosta ellenére is látszott, hogy fiatalok, egyik-másik alig tizennyolc éves lehetett. Értékeket keresve átkutatták a házat. Egyikük szakavatott kezekkel csatolta le az erdész karóráját, másik a kakukkos órát emelte le a falról.

Aranyat, ezüstöt azonban – amit legjobban kerestek – nem találtak. Csalódottságukban letépték a falról a szentképet, és módszeresen kezdték összetörni a ház berendezését.

Az erdész menekülni próbált. Az ajtóhoz lépett, de egy rövid géppisztolyosorozat megállította. A Hold fénye a terjengő vérfoltra esett.

A katonák megitták a talált pálinkát és bort, majd fölgyújtották a házat. Hajnalra már csak a füstölgő, üszkös romok maradtak.

Néhány nap múlva a megszálló hadsereg katonái módszeresen átfésülték az erdőt. A bekerítésből egy nyúl sem

tudott volna kibújni. A szökött katonák közül többen nem akarták megadni magukat. Tűzharcban estek el, vagy végeztek magukkal.

A három fiatal katona azonban fogságba esett. Fegyvereiket önként átadták, s túrték, amint elfogóik néhány ütés és rúgás kíséretében az erdő szélére kísérték őket.

A hajtóvadászatot vezető tiszt szó nélkül az ásókra mutatott. A három katona ázni kezdett. A kemény sziklás talajban nehezen ment a munka, de segítséget nem kaptak.

Zokogva, fiatal korukra hivatkozva kértek kegyelmet, a tiszt azonban rezzenéstelen arccal figyelte, ahogyan lassan mélyültek a gödrök. Amikor kellő mélységűnek találta őket, intett az öt géppisztolyosnak.

A fenyvesben messzire visszhangzottak a géppisztolyosorozatok. Egy ideig még hallatszott a gödrökbe lapátolt kövek zörgése, azután elcsöndesült a környék.

TÖK JÓ

Mindig is szerettem az állatokat. A marhát, a sertést, baromfit s nem különben a birkát, vadat és halat. Ebből kiderülhetett, hogy az emberiségnek azon részéhez tartozom, amely tarajos zápfogakkal rendelkezik, azaz mindenekelőtt húsevő. Sorstársaimnak nem kell bebizonyítanom, hogy egy vaddisznópörkölt, egy csülkös pacal, egy halászlé vagy egy jól elkészített tengeri herkentyű mennyire képes helyrebillenteni az éhségtől zaklatott ember testi-lelki egyensúlyát. Brokkoli, cukkini, grillezett zöldség csak menjen a „vegáknak”, másként aligha lesznek anorexiások.

A sok gyanús zöldségféle közül mindig is leginkább a tököt idegenkedtem, aminek történelmi okai vannak.

Az óvodai és iskolai nyári szünetek jó részét a szembe szomszédban lakó rokonoknál töltöttem, akik elvállalták, hogy vigyáznak rám, sőt napközben táplálnak is. „Ángyunk” több rokonyerekre is vigyázott. Alacsony termete ellenére nagyhangú, ellentmondást nem tűrő személyisége éles ellentétben állt férje csendes, szelíd természetével. Szinte mindig pörölt valakivel, sivitása az egész utcát betöltötte.

Mivel férje türelmének is volt határa, időnként fizioterápiás kezelésben részesítette, de ennek csak rövid ideig volt hatása. Ángyi a nagy kertben sok mindent megtermelt, így krumpliért, zöldségféléért nem kellett pénzt adni. Amint később kiderült, a virágágyások mellett külön parcellát kapott a tök is.

Megpróbáltatásaim a reggelivel kezdődtek. Ángyi az esetek túlnyomó részében körözöttet és kenyeret tett az asztalra, mellé zöldhagyma járt. Ma sem tudom, hogy miért, de nem kedveltem a sóval, köménnyel és pirospaprikával ízesített túrót. Édesanyám soha nem készített ilyet, az íze teljesen ismeretlen volt. Az első falat után megakadt a számban a körözött, ángyi azonban árgus szemekkel figyelt.

– Nincs pazarlás, mindenki megeszi azt, ami a tányérján van – süvöltötte az asztal fölött. Próbáltam minél kisebbeket harapni a körözöttes kenyérből, így viszont alig fogyott. A számban forgattam, de lenyelni nem tudtam.

A többi gyerek mentett meg azzal, hogy ők megették, és

futhattunk játszani az udvarra. A kertbe soha nem mehetünk, hiszen kárt szenvedhetek volna a virágok vagy a zöldségfélék. Délben ángyi ebédhez terített. Mivel szezonja volt a töknek, néhány hétig minden nap tökfőzeléket főzött, jó adag kaporral s bármiféle feltét nélkül.

Viszont feltétlenül meg kellett enni. A tökfőzelék is úgy járt, mint reggel a körözött, „búvár üzemmódra” kapcsolt. Lemegy, körülnéz, visszajön, lemegy, körülnéz... Ángyi el nem tudta képzelni, hogy van ember, aki meg meri tenni, hogy nem eszi meg a kaporizú lötytyöt. Szigorú tekintetét látva próbáltam nyelni, de legvadabb ordítózása sem járt eredménnyel, a tányérról nem fogyott a tök.

Ezt követően jó két évtizedig elkerülhettem ángyit s vele a tökfőzeléket is, de az emlékek mélyen megmaradtak. Néhány hét volt már csak hátra az esküvőnkig, s tapasztalatból tudtam, hogy menyasszonyom és édesanyja is kitűnően főznek. Egy hétköznap délre náluk ragadtam, ebéddel kínáltak.

– Tök van – mondta zavartan, majd hozzátette, hogy ő ugyan nem szereti, de ez van a hűtőben. Egy világ kezdett összeomlani bennem. Egyszerre jött elő ángyi sívítása, a lenyelhetetlen, kaporizú ragacs, a kínlódás a régi ebédekkel. És most hogy mondjam el mindezt?

Menyasszonyom édesanyjának főztjét visszautasítani nemcsak illetlenség, de egyéb veszélyeket is rejt magában.

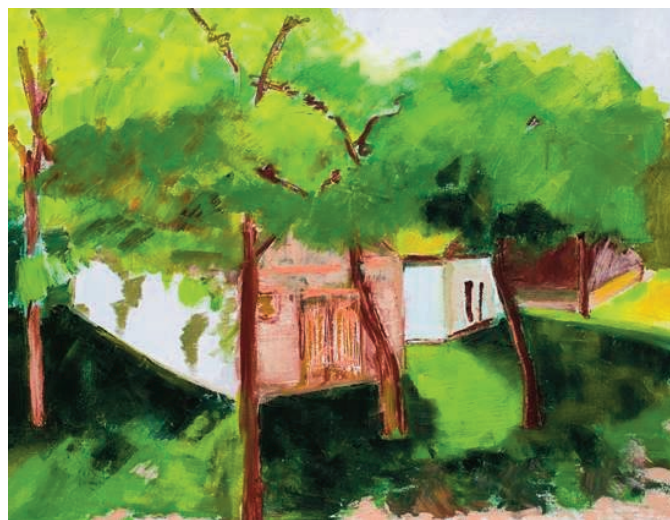
Túl kell élni ezt a tököt, ha belehalok is!

Belenéztem a lábamba, s meglepetésemre nem a régről ismert, zöldes vagdalékot láttam. Az illata egyáltalán nem emlékeztetett a kaporra. Bors, majoránna – azonosítottam a különböző fűszereket. Lehet, hogy az a tök, amit én addig ismertem, egészen más is lehet? A lábas tartama inkább egy jól ismert és kedvelt ételre, a vesevelőre hasonlított. Nézzük csak meg közelebbről!

Kezdett összeállni a kép. Apósjelöltem disznótartással foglalkozott, s nemrégén járt a malacok között az állatorvos.

Mégsem kell tökfőzeléket ennem!

Ez a tök meg így mesterien elkészítve, tök jó!

Kiss Gyöngyi: Pincefalu

SOLTI GYÖNGYI

A POKOL TÜZÉN

Ha engem kérdeznek, én megmondtam előre, hogy rossz vége lesz ennek!

Nem lehet, kérem, így élni, a mondás is úgy szól, addig jár a korsó a kútra, ugye!

De nem hallgatott rám, nem hallgatott az senkire, csak ment a saját feje után! Merthogy ő nem bánt senkit! Még-hogy nem! Rossz vót nézni, az ember gyomra szorult össze, ha elkezdte tenni-venni magát itt az udvaron. A férfinép meg csak nyeldekelt, ott sertepepértelt körülötte mind, ahelyett, hogy a dóguk után mentek volna. Mondtam is neki: Lizi, gyere most már befelé, elég legyen, te szégyentelen! Tudja, mit mondott erre? Maga is vót fiatal, Sári néni!

Vótam ám, de nem ilyen, az anyád szentségit! Nem gondoltam én a férfiakkal, cseléd vótam, de rendes ám! Aztán mikor az uram megkérte a kezem, azt sem tudtam, mi fán terem a szerelem! De rendes gyerek vót az, el tudott tartani, hát hozzámentem, a szerelem meg majdcsak megjött, mindig mondták az öregek is. Jó életem is vót mellette, az Isten nyugosztalja, nem hiányzott ez a fene nagy természet neki sem, nekem sem. Nem bizony! Leéltük az életünket tisztességben, a gyerekeimnek is így tanítottam, meg is ölt volna a szégyen, ha bármelyik ilyen canga lett volna!

De ez a Lizi már azt sem tudta, melyik férfihoz dörgölőzzön jobban. Kellott ennek mind, meg ő is mindnek.

Még a Fialalúrnak is, pedig az kényes kisasszonyoknak udvarolhat, de az is ácsingózott ez után a kis bögyös után... Ez is lett a végzete, mert nem lesz abból ép ember már soha, meglássa! Az Asszonyom meg nem győz imádkozni azóta, nem is alszik, csak virraszt egyre a fia ágya mellett. De az orvos sem mond semmi jót, csoda, hogy él, azt mondja, így megégni nem látott még embert.

A Lizi meg lehet, hogy jobban járt, elvitte azt már a Szent Mihály lova, no, nem lennék a helyében, mindig mondtam neki, a pokol tüzén fogsz égni, te lány, de nem hallgatott rám, édes Istenem, miért nem hallgatott rám!

Mer én tudom, mi a tisztesség, a rendes munka. Becsületes élet van mögöttem, a lányoktól is ezt követelem meg, szidnak is eleget, tudom, de nem is élnek ilyen céda életet!

De ez a Lizi az Asszonyomnál szolgált, nem vót szavam fölötte, csak vállat vont, ha mondtam neki a magamét. Azon a szörnyű napon is, mikor felvette azt a piros szoknyát, már akkor láttam, hogy nem bír magával! Maradj nyugton, mondtam, mire tudja, mit mondott? Irigykedik, Sári néni, igen, ezt mondta!

Még-hogy én! Hiszen nekem is lehetett volna ilyen szoknyám, szép lány vótam én is, akárki megmondhassa, de eszembe sem jutott így billegni, ilyen szégyentelenül, pedig lett volna ki előtt, vót akkor is elég legény!

De nekem nem kellett ez, még-hogy irigykedek, na hiszen! Aztán az a legnagyobb tragédia, hogy nem vót neki elég a sok legény, akik legalább hozzá valók vótak, a Fialalúr kellett neki, annak is elcsavarta a fejét.

Az a szép ember meg azt sem tudta, hova legyen a nagyfene szerelemtől! Járkált utána naphosszat, a Lizi meg ki-

siklott a kezei közül, mint egy kis kígyó, az vót az, megbüvölte az áldozatait, aztán itt a vége, kígyónak is, áldozatnak is.

Akkor már tudtam, amikor azt a szoknyát felvette, hogy elmegy ez már a Fialalúrral, ma lesz a napja, de gondoltam, hogy nem lesz jó vége, sosem visz az semmi jóra, ha a magunkfajta az urakkal kezd!

Megmondom én úgy, ahogy van, nem vót az a tűz véletlen, hiába mondják! Sok legénynek nem tetszett, hogy a Fialalúr legyeskedik a Lizi körül, nem nézték ezt jó szemmel, még ha nem is szóltak semmit. Mer mit is szólhattak volna, az Úrnak? Aztán nem akarok én senkit gyanúsítani, mer ugye nem láttam én semmit, aludtam én, csak a nagy kiabálásra ébredtem fel, hogy ég a pajta, meg hogy jaj, az Ifiúr, micsoda szag vót, nem felejttem el én soha!

Szóval nem mondok én semmit, de azt megírhasza azért, hogy van itt pár napszamos, ott alszanak az istállóban a pajta mellett, azok is odavótak a Liziéért ám! A mieink közül meg mindenik szerette az Asszonyomékat, nem tettek volna ilyet, csak ennyit mondok.

Kérdezze csak meg őket, most is ott vannak, visszagyöttek a munkából, az előbb láttam, lesütött szemmel jár mind, kérdezze csak meg őket!

Az a szipirtó küldte magát ránk? Láttam, hogy vele beszélt. Egy földön járó boszorkány az az asszony, rossz hallgatni még azt is, ahogy rikácsol.

Mit mondott, de ne is mondja, mindegy, úgyis badarság mind. Itt vagyunk napszamban, igen, hát aztán? Már négy hete, hogy meggyöttünk, most itten van munka, hát itten vagyunk.

Dógozunk rendesen, mással nem törődünk, higgye el! Hogy a tűz? Hát igen, az szörnyű vót. Majdnem benn égünk mi is itt az istállóban, még szerencse, hogy vizes vót a kazal, hú, milyen meleg vót, az orromban még mindig itt van az a facsará. Azt mondják, szerencsétlen baleset vót, feldőlt egy lámpás, attól gyulladt be a pajta. Mert-hogy odabenn meg mással voltak elfoglalva ugye.

De én nem mondok semmit, semmi közöm énnekem ezekhez, itt dógozunk, aztán ha végzünk, továbbmegyünk. Nem jó az, ha az ember a háziakkal kezd, egyszer itt, egyszer ott, minek az a nagy barátkozás.

A Lizi? Szemrevaló teremtés vót, persze hogy láttam, azért vak nem vagyok. De nekem semmi dógom nem volt vele, higgye el! Beszéltek itt mindent, hogy vót ő jóba napszamosal is, de én nem tudom, kedves vót mindig, az igaz, egy bájos kis tündér, na, megmondva az igazat.

Ahol csak megfordult, jó lett a kedve mindenkinek. Nevetni kellett meg táncolni. Mert ő nevetett meg táncolt egész nap. A mi fajtánk nem sokat nevet, csak törődés az életünk, de ez a lány, mint a napsugár, ha bejött hozzánk. Na, miket mondok, de ez az igazság, most meg már vége, de csúfos vége lett, Istenem!

Egyedül csak ez a Sári örül, hogy nincs többé, megmondom én! Nem látott már az a haragtól, hogy a Lizi meg a Fialalúr... Ő meg ugye nem kellett...Beszélük,

hogy nagyon odavót régen ő is az urakért. Körmére néznék én a banyának is, ha magának vónék. De nem az én dógom ez, nincs nekem evvel nekem semmi dógom, tudom én! Hogy nem volt véletlen? Ezt hordta össze magának az a vénasszony? Honnan tudná ő azt, nem vót ott, ugye, csak beszél mindenfélét, itt aludt mindenki az istállóban, nem mondanám, tisztelem én a törvényt, nem tehetek mást.

Az a félkegyelmű? Hát az is itt lakik valahol az istálló környékin, nem sokat van szem előtt, de azzal nem nagyon fog tudni beszélni, nem beszél, meg nem is jó semmire, nem tudom, minek tartják a háznál. Az úr fogadta be még gyerekkorában, aztán itt ragadt, na, azt is kínozza a Sári, de fel sem veszi, csak a számmal pusmog egész nap, ni, ott is van a száárnál, látja, de nem beszél az, hiába kérdezi.

Mit akart ez? Én nem beszélek, csak neked, menjen csak el, mit bámul visszafele, menjen már! Beszélte neki mindenki, de én nem, a Lizit kérdezte, tudom. A Lizi nincs itt, ő egy igazi angyal volt. Mint a templomban, csak éppen szárnya nem volt, ma nem megyek el a templomba. Nem érdemes, imádkoztam mindig, de nem hallgatta meg, nem érdemes. Imádkoztam, hogy ne legyen úgy... úgy, ahogy a Sári néni mondta, hogy Lizi a pokolba... Mer a pokolba a rosszak kerülnek, ezt mondta a pap is, a Lizi meg nem volt rossz, ő aztán nem. Hogy örült mindenki neki, örültek mindig a pajtában, boldogok voltak a Lizitől, a bőre meg milyen fehér volt! És nevetett, hogy nevetett, a fejét hátrahajtotta, úgy nevetett mindig, és akkor lehetett látni azt a fehér testét teljesen, ezt szerettem a legjobban, amikor lehetett látni.

Csak kellett egy lámpás, a Sári néni meg elvette, sajnálta tőlem, nem tudok rá vigyázni.

Ezt mondta, mert ő gonosz, miért nem a gonoszok kerülnek a pokolba? A tűzbe. Azt mondják, Ő igazságos, az Isten, akkor miért engedte ezt? Hogy aki jó, az ne legyen többet, hogy ne örülhessenek neki többet? Senki sem haragudott rá.

Mint a Sári néni, ő miért élhet tovább? Hogy bánthasson még több lányt? A lámpámat is elvette, de szereztem másikat!

Kellett, hogy jól lássak. A Lizi fehér bőrét, mert az egy csoda volt, csoda a pajtában minden este, de már többet nem lesz. Mert már nincsenek csodák. Lizi elvitte magával, de nem lehet, hogy a pokolba, de a tűz, az megégette, a Fialalúr is hogy örült pedig neki!

Kacagott hangosan. Olyan jóízűen, hogy nekem is nevetni kellett. Aztán meg futni, hogy észre ne vegyenek, de gyorsan tudok ám futni, azt a nehéz lámpát meg eldobtam, úgy meg még gyorsabban tudtam, nem is volt semmi baj, de aztán jött a tűz.

Pedig imádkoztam. Hogy ne legyen így soha. Hogy inkább a Sári néni, azért is imádkoztam. De nem érdemes. Nem hallgatta meg, nem megyek templomba. Soha többet. Soha.

BEMUTATKOZIK

az ALMA LATINA együttes

Labant Ada

Caracas csodálatos városában születtem, s nőttem fel. Ott tökéletes az éghajlat, rengeteg a napsütés, a természetbe bármikor ki lehet menni. Gyermekkoromból sok szép emléket őrzök szívemben, szüleim és nagyszüleim oly odaadó szeretettel neveltek. Rengeteg mesét olvastak nekem, és sokat játszhattam odakint a szabadban. Nagyon szerettem olvasni és írni. 17 éves koromban jelent meg az első verseskötetem, melyet aztán két további követett. A költészet nagyon fontos eszköz volt, mely révén a lelkemből tudtam kommunikálni.

Gyermekkoromban a zene is nagyon fontos szerepet játszott: imádtam énekelni, ám 9 éves koromban sajnos egy esemény hatalmas lelki törést okozott. Egy nagy koncerten az iskolai kórusral szerepelve én énekeltem volna a szólót, azonban tájékoztatásom nélkül az utolsó pillanatban a szaxofontanár kislányának adták át a szerepemet. Nagyon kártékony, amikor etikátlanul bánnak a gyerekekkel. Ezután nem bírtam többé énekelni. Évekkel később fuvolázni kezdtem, pedig az énekléshez sokkal jobb adottságaim voltak. Egyébként a fuvola sem volt éppen rossz választás, hisz oly mágikus hangszer, mellyel szinte énekelni lehet.

Szülővárosomban végeztem zenei tanulmányaimat, s mellette az egyetemen pedagógiából is lediplomáztam. Nagyon vonzott a tanítás, de előbb még Párizsba mentem, ahol a zeneakadémián szereztem művésztanári és fuvola-művészi diplomáimat. Párizs a világ legszebb városa, ott tanulhattam egy nagy művésztől – Christian Cheret, a párizsi opera első fuvolistájának tanítványa lettem. A ma már sajnos elhunyt, egyébként zeneszerzőként is kiváló művésztől tanultam meg a fuvolaművészet minden csínját-bínját.

Párizsban a gyerekekről is sokat tanultam, mert bébiszitterként dolgoztam, hogy az albérletemet ki tudjam fizetni. 2006-ban tértem vissza Venezuelába, ahol fuvolatanárként helyezkedtem el, a Simon Bolivar Konzervatórium igazgatóhelyettese voltam. Emellett a Venezuelai Nemzeti Filharmonikusok szólistájaként is szerepeltem, s más zenekarokban is felléptem. Mindezeknél azonban sokkal ragyogóbb élmény volt megismerkednem férjemmel. Ez a találkozás megváltoztatta az életemet, s ebből a nagy szerelemből születtek a gyermekeink.

Férjemmel évekig saját dalainkat adtuk elő. Nagyon különleges érzés, amikor az embernek a szerelme nemcsak

az életben, hanem a hivatásban is társa. Ő énekelt, s én kísértem fuvolán. Egyszer aztán kaptunk egy olyan felkérést a nagykövetségtől, hogy latin-amerikai dalokból adjunk műsort. Csaba ekkor már jó ideje biztatott, hogy énekeljek.

Mivel neki nagyon nehéz lett volna tökéletes kiejtéssel megtanulnia ezeket a dalokat, nekem kellett megtanulnom. Remekül sikerült, kinyílt bennem egy új dimenzió. Azóta énekelek, s nagyon boldog vagyok, hogy ízelítőt adhatunk a magyaroknak szülőföldem, Latin-Amerika zenei kincseiből.

Nem kevésbé fontos számomra a tanítás is, fuvolatanárként dolgozom Sós-kúton az Andreotti Károly Művészeti Iskolában. Nagy örömet jelent a gyerekekkel való foglalkozás, igazi csoda bábáskodni a zenei fejlődésüknél. A gyerekek bármi fáradtságot megérnek, a legjobbat érdemlik, mert ők jelentik a jövőt.

Labant Csaba

A 70-es évek elején voltam kisgyerek, amikor a zenehallgatáshoz szükséges technikai eszközök még nem voltak olyan könnyen elérhetőek, mint manapság. Édesanyám egyedül nevelt hármunkat, s valamikor 7 éves korom körül kerültem olyan szerencsés helyzetbe, hogy vásároltunk egy használt lemezjátszót. Reggeltől estig azt az egy-két lemezt hallgattam, aminek az árát valahogy ki tudtuk még böjtölni, vagy amit sikerült innen-onnan kölcsönkapunk pár napra. Ez már Tatabányán volt, ahová Győről költöztünk.

Győről azért jöttünk el, mert nem vettek fel az általános iskola zenei tagozatos osztályába. A felvételi vizsga traumatikusra sikeredett, s tulajdonképp szerencsésnek mondhatom magam, hogy csak egyszer az életben kellett találkoznom azzal a fura énektanárral. A felvételi vizsgát azzal kezdte, hogy kiöltötte a nyelvét, s csigavonalban feltekerintette, egész hátra, a torkáig – majd felszólított, hogy csináljam utána, de gyorsan, mert nem ér rá egész délelőtt velem vacakolni. Nagyon meglepett ez a feladat, mert én Beethovennel készültem, azonban azt nem kívánta meghallgatni.

A nyelvem még ma sem bírom összetekerni, nem is értem, hogyan bírtam végigdalolni azt a néhány ezer koncertet... Őszintén bevallom, negyven év alatt sem bírtam rájönni, mi köze lehet a nyelvöltögetésnek a művészethez.

Édesanyám – aki a Kisalföld című megyei napilap újságírója volt – néhány nap múlva azzal jött haza, hogy átigazolt a Komárom megyei Dolgozók Lapjához, s Tatabányára költözünk, ahol már fel is vagyok véve az ottani általános iskola zenei tagozatára.

Cselló szakon végeztem a zeneiskolát. A zeneiskola kamarazenekarának és az iskola kórusának is lelkes, szilapos tagja voltam. Mindkettőt szerettem, s mindkét helyen számítottak rám. 12 éves koromban történt egyszer, hogy egy kórusversenyen az énekkar kíséretét a kamarazenekar biztosította. Nem tudtam eldönteni, melyik társulatot hagyjam cserben a másik kedvéért, így végül beültem a zenekarba csellózni, de közben énekeltem is a kórusal a szólamomat. A zsűri elnöke elképedve mondta, hogy nem látott még ilyet.

Később beiratkoztam klasszikus énekre is, s autodidakta módon tanultam meg gitározni.

Nyári szünetben kiálltam zenélni Balatonalmádiban az aluljáróba – ahol remek az akusztika –, s felvillanyozó volt megtapasztalnom, hogy én, a 16 esztendő „semmirekellő” tinédzser, olyat tudok adni a közönségnek, akik felnőtt, sikeres emberekként nyaraltak a Balatonparton, amivel mélyen megérintem őket. A „zenélésből nem lehet megélni” ríogatások ellenére pedig néhány órányi lelkes muzsikálás során annyi pénz gyűlt össze a gitártokomban, amennyiért „normális foglalkozást” üzve egy hónapig keményen kellett volna gályáznom. Megértettem, hogy nem a mások elvárásainak való megfelelés, hanem az önmegvalósítás vezet a boldogsághoz.

A hallgatóságtól kapott szeretet és figyelem mellett kaptam némi szakmai biztatást is. Bródy János – néhány percnyi ismeretség után – úgy konferált be a koncertjén, mint nagyon régi kedves barátját. Ez a bizalom óriási felhajtóerőt adott, s sokat tanultam a következő években történt közös fellépések utáni beszélgetésekből, szakmai tanácsokból. Bródy mellett Cseh Tamással is eljártam fellépésekre, s volt alkalmam egyszer Zoránnak is játszani az öltözőben.

Nagy hatással volt rám nagybátyám, édesanyám öccse, Magyar Csaba, az 1962-ben alapított Express együttes zongoristája. Ő egy élő legenda, s nagy örömmre az Alma Latina együttes nagyobb koncertjein szerepel velünk.

A húszas éveim elején az életmód és a misztika felé fordultam. Saját élettapasztalataimból fakadó felismeréseim a keleti tanítások által is hirdetett bölcsességeket igazolták. Ezeket igyekeztem dalaimban megénekelni a magyar mellett angol, hindi és spanyol nyelven is. Számos nemzetközi konferencián és találkozón léptem fel Delhitől Párizsig, Szöulától Fokvárosig. 2006-ban a koreai alapítású globális mozgalom, a UPF, a Béke Nagykövetségévé nevezett ki.

2007 őszén Mata Rita Ji kérte, hogy segítsen ki: az indiai énekesnő hangszere egy különös véletlen folytán Németországban felejtődött európai turnéjuk során.

Kölcsönadtam a sajátomat, de másnap ismét üzent a máháráni, hogy a harmóniumon kívül egy szintetizátorra is szüksége volna. Először nemet mondtam, de aztán kiderült, hogy tévesen adták át az üzenetét, mely szerint azt szeretné, hogy én kísérem billentyűn. A megtisztelő felkérésnek örömmel téve eleget Szegedre utaztam, ahol az esti előadás volt. Rita Ji üzent, hogy a fuvolista lányt keressem, ő tudja a műsort – így ismerkedtem meg Adával, akivel első látásra egymásba szeretünk, s most leszünk tízéves házások.

Rengeteget utaztunk, Indiától Floridáig sok országban szerepeltünk. Egy karibi turnénk során hozott össze a jószerencsénk José Felicianoval, a világklasszis vak gitáros-énekes. Caracasban pedig épp volt egy remek lehetőségünk: részt vehettünk a világ legzseniálisabb fúvós fenomenójának, Pedro Eustachenak a mesterkurzusán. Puerto Ricón volt egy közös estünk Roy Brown-nal.

Ars poeticam szerint: a béke nem külső körülmény, hanem benső minőség. A benső csendünk megteremtéséért tett erőfeszítéseink visznek közelebb valódi önmagunkhoz, s közeledve önmagunkhoz, egyúttal közelebb kerülünk másokhoz is. Végül majd ráébredünk, hogy igazából mind egyek vagyunk, s a ma még konfliktusoktól hangos világ a béke és a szeretet paradicsomi otthonává válik.

A gyermeknevelésben az indián módszert követjük. A kezdetektől bevontuk a gyerkőcöket – természetesen a maguk szintjén – a mindennapi feladatokba. Segítenek az ebédfőzésben, velünk tartanak a fellépéseinkre, bevonjuk őket a zenélésbe is. Így az anyatejjel szívják magukba a művészetet és az önmegvalósítást, s pozitív példánkkal másokat is erre biztatunk. Nem könnyű feladat, de reméljük, hogy szebb helylé tudjuk tenni vele a világot.

BEMUTATKOZIK

SOLTI GYÖNGYI

Már óvodáskoromban írtam meséket. Aztán verseket, novellákat. Középiskolában más irányba terelődött az érdeklődésem, a sport és a matematika irányába, de fejben tovább pörögtek a történetek.

Jelenleg matematikát és fizikát tanítok a százhalombattai Arany János Gimnáziumban, és versenyszerűen úszom (idén lehetőségem volt elindulni a budapesti Masters VB-n).

Tíz évvel ezelőtt újból elkezdtem leírni a bennem születő történeteket. Írószemináriumokon vettem részt, tanultam Bódis Krisztától, Kiss Noémitől, Menyhért Annától.

Novelláim megjelentek nyomtatásban és internetes irodalmi oldalakon is. (Kalligram, Tér, Pannon Tükör, Magyar Radír antológia 2016, kulter.hu, litera.hu) Felolvasásokon az Irodalmi Centrifuga és a Nyitott Műhely rendezvényein mutathattam meg magam.

Írásaim többsége emberi sorsokról, hétköznapi tragédiákról szól, és arról, hogy mennyire tévesen ítélnék meg egy helyzetet vagy embert az első benyomás alapján. Szeretem a fordulatot, meglepő végkifejletet.

A két területet ötvözöm is néha, az óráimat matekmesékkel színesítem.

A matematikatanár és az író találkozása bennem sokszor szórakoztató ötleteket szül, de még többször nehéz egyensúlyozásra kényszerít.

Dunaújvárosból két éve költöztünk ide, azóta vagyok érdi lakos.

Jövőre, az Ünnepi Könyvhétre jelenik meg az első kötetem.

csak úgy...

csillag a homlokomon, megjelöltek szavak az ajkaimon, visszajöttek tüskék a szívemben, te voltál szíved a kezemben, szűz oltár

elvesztem...

szerepeim labirintusában akad még, akit érdekel, hol vagyok?

KISS GYÖNGYI

„Elődeink úgy hitték, hogy a dalok a csend szülöttei, akkor keletkeznek, ha mindenki megpróbál a szépre gondolni. A dalok akkor alakot öltenek az emberek szellemében, s a felszínre jönnek, akár tenger mélyéről a buborékok, amelyek a levegőre törekszenek, s ott szétpukkannak. Így keletkeznek a szent énekek.”

(Eszkimó sámánasszony)

Sokszor visszatérek ugyanoda, egy fához vagy egy tájhoz, hogy közvetlenül nézhessem a természet egyszerű részletét. Figyelem a napfény vibráló rezgését, ahol talán éppen egy szarvas állt. Néha lepihenek a nyári hőségben egy nagy fa alá, és a levelek mozgását bámulom, hallgatom az erdő apró neszeit, zizegését. A szári pázsitos réten sokszor látom, hogyan köröz a parlagi sas, alig billentve szárnyát. Különleges érzés, amikor a nyári zivatar szalad a nyomomban, és érzem, hogy egyre közelebb ér, és végül eláztat. Az esőtől letisztul a levegőben a legapróbb részletekig kirajzolódik a táj.

Az indiánok még tudták, hogy az alkotáshoz csönd kell. Az erdőben még megtalálhatjuk. A természethez csak alázattal közelíthetünk, és akkor meg lehet látni a maga szépségében.

Ezeket az élményeket festem, rajzolom a képeim, örök időkre odaszegezve a vászonra, papírra. A kiállítás címe is ezért lett Az erdőbe mentem, majd jövök...

A legutóbb bemutatott tájképek is árulkodnak erről. Magányos nőalakok figyelik a tájat, figyelik a csodát. Távoli erdőfoltok az aranykort idézik, vágódást a születés előtti időbe. Nincs olyan művész, aki elviselné a valóságot – mondja Friedrich Nietzsche. Nehéz is, mert profán világban élünk. A művészet a megmaradt varázslatok egyike. Ki kell mondjuk, hogy a modern civilizáció számára egészében véve nincs pozitív jövő. Bár vannak rá magyarázatok, hogy mivel igazolják azt a rombolást, amit az ember saját magában és a külső világban véghez vitt. Nagyszerű dolgokat hagyhattunk volna a gyermekeink számára, milyen kár, hogy ők már csak fényképről nézhetik.

Valóban nehéz a ránk nehezedő igazsággal szembenézni, hogy eltűnhetünk egy perc alatt is. A hétköznapi sokszor novemberi szürkék. Tesszük, amit tenni kell, és megyünk tovább. A horror vacui, az ürességtől való menekülés és félelem felesleges ténykedésre buzdít bennünket. Főleg karácsony tájékán, amikor magunkba kellene néznünk, inkább felvásároljuk a szupermarketek által kínált felesleges holmik tömkelegét.

Azt kívánom mindenkinek, hogy tudjon egy pillanatra megállni, és rácsodálkozni a téli tájra és egymásra.

GYOMORVARRÓGÉP FESTMÉNYEKKEL

A fővárosi Zipernowsky-házban egyáltalán nem szokatlan a műszaki kiállítás összekapcsolása a művészetivel. Ezúttal a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum gyűjteményéből orvosi műszereket, vizsgáló berendezéseket hoztak, míg a képek dr. Kovács Mátyás okl. erdőmérnök természeti és tájfestő (a Soproni Erdészeti Egyetem docense, KÉK-tag) tehetségét hirdették: Piktör a vízparton címmel.

Mi a közös? Egészségedre!

Ezt a célt tartalmazta a gyógyítás tudományával kapcsolatos eszközök bemutatása és a természet adta nyugalmat árasztó képek felsorakoztatása is. A lelki harmónia, a béke csendje, a tóparti feltöltődés, mentálhigiénénk ugyanúgy része az egészségnek, mint a testi.

Mind a művészettörténész, mind pedig a műszaki szakember elismerően és nagy szeretettel beszélt a két kiállításról.

„Ugye, milyen gyönyörű ez a gyomorvarrógép?” – kérdezi az egyik szervező, míg nézegetem a lúdbőrzós gyógyászati szerkezeteket. Az empátikus átlaghalandó inkább meghökken a látottakon és a nézőpont jellegén, az ő eufóriája más irányt vesz.

A műsorba meghívást kapott az IRKA-klub és a Poly-Art vezetője is.

Lamartin: A tó c. remekművének tolmácsolásáért sok dicséretet kapott DLné, de az semmi volt ahhoz képest, amivel Somfai Istvánt árasztotta el a meglepett közönség. Jeszenyin klasszikus verse (Aranylik, őszi már a nyíres... kezdetű) énekelve, gitárkísérettel óriási sikert aratott: a hangulata, az orosz nyelv elfelejtett bája, hajlékonysága, a melódia megfogta, megremegtette mindenki lelkét.

Érdiségünk hírnevéért megint tettük valamit.

Daróci Lajosné
klubvezető

KISS GYÖNGYI KIÁLLÍTÁSA a Parkvárosi Közösségi Házban

Az őszi októberi színekavalkád nemcsak a parkot és Domonkos Béla szobrász alkotását bugyolálta körbe szépségével, a teremben is, ahol Kiss Gyöngyi festményei voltak, utat tört magának a színek harmóniája – október ötödikén délután.

Daróci Lajosné, az IRKA vezetője, a pódiumbeszélgetés során a teljes utat feltárta a közönség számára, hogy a természet, az oktatás iránti szeretetet hogyan vezetett el a képzőművészet irányába, és tette még teljesebbé az alkotó életét.

Kiss Gyöngyi meditatív alkotói attitűddel szemléli a körülötte lévő dolgokat. Elmélyülten fogadja be a világ apró részleteit. A nagy egészségnek minden darabja egyformán fontos számára, hiszen a rész magában hordozza az egész tulajdonságait, és különálló egységként is jelentéssel bír. Minden kis mozzanat a nagy egészről szól. Ő az az alkotó, aki valójában mindig befelé figyel. A zöld, a sárga, a kék ezernyi árnyalatából a természet pillanatnyi varázslata hol pacifista, hol lázadó, harsány, lelket nyugtató, boldogságot kereső és találó, egymást ölelő színfolyam, egymáshoz simuló foszlányokból való táj szippantja magába a nézelődőt, és röpti a sűrített álomvilágba.

Majd Labant Csaba saját dalai és gitárjátéka továbbviszi e mesés utazásba a művészetek kedvelőit, hogy Tarnócziné Barabás Irén versével még kíváncsibbá tegye az utazót a művészetek birodalmának kalandozásába.

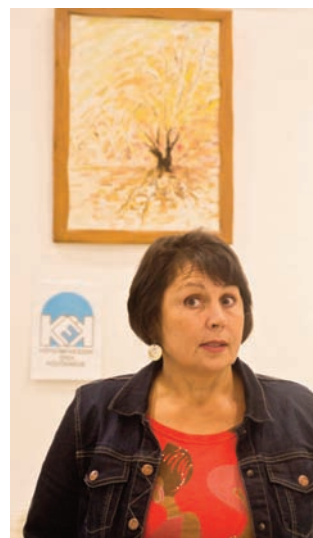
Az egyórás utazás Kiss Gyöngyi "Az erdőbe mentem, majd jövök" című kiállítás-megnyitója a lelkekben nyomot hagy, a cél pontosan ez.

A Képzőművészek Érdi Közösségének tagjai a tárlat-megnyitókön magukat és közönségüket is kirándulásra viszik, s így az újabb felfedezések suhanása szintről szintre a teremtés bölcsőjében ringatja a mindig jobbra és szebbre vágyókat.

A Poly-Art sikeresen fogja össze az Érdén élő irodalmat, képzőművészetet, zenét kedvelőket, és támogatja azokat, akik maguk is mernek alkotni, és a nyilvánosság elé tárják műveiket. Egy olyan közösségről van szó, amely mindenki számára megadja a lehetőséget, hogy ha csak egy pillanatra is, de szárnyaljon, hiszen a művészet mindenkié, és az alkotás örömenél nincs csodálatosabb.

Kiss Gyöngyinek már Százhalombattán, Budapesten is volt egyéni kiállítása, és jó néhány csoportos kiállításon is részt vett. Sikeresen ragadta alkotásaival az ő dús szín- és érzelemvilágába közönségét, mint eddig mindig.

Kiss Sándor
Szociális Gondozóközpont

KULTURÁLIS MOZAIK (4.)

Ezzel a címmel kapcsolódott hat ÉRDIKUM rendezvénye tavaly az Érdi Napokhoz. Idei szándékunk: a Helyi Értéktár egy-egy büszkesége kapjon helyet az IRKA hasábjain is.

ÉRDI KAMARAZENEKAR

13 vonós hangszeres muzsikus összefogásával 1988 szeptemberében alakult az Érdi Zeneiskolában. Tagjai zene-tanárok és más foglalkozású kiváló amatőrök. A több mint negyed évszázada működő zenekar élete lankadatlan, szüntelen tanulásban telt, fokról fokra alakítottuk ki és bővítettük repertoárunkat, amelyet gyakran formált újjá egy-egy szólista vagy velünk működő kórus.

Évente több alkalommal lépünk fel, koncertjeinket várja az érdi közönség, örömmel jönnek, ezt mutatják teltházás előadásaink, melyekről rendszeresen beszámol az Érdi Újság.

Programjaink ingyenesek és aktuálisak, kötődnek ünnepekhez, évfordulókhöz.

Számtalan hagyományt teremtettünk: újévi és farsangi hangverseny, ifjú művészek, fiatal tehetségek támogatása, csoki-koncertek kicsinyeknek, tematikus koncertek (pl. szerenádest, évszakok, tánc és mese a zenében), jó-tékonysági koncertek (fogyatékkal élőknek, áldozatoknak), életmű-koncertek, jubiláló zeneszerzők, ősbemutatók, mai magyar szerzők új műveinek (vagy kevésbé ismertek) bemutatása.

Felléptünk hazánk nagyobb városaiban, a határon túl is: Erdélyben, Munkácson és Lengyelországban ismerték meg előadásainkat.

2015-ben lettünk Érdikum. Szép feladat vár ránk jövőre: a 30. születésnap megünneplése.

Rédai Erzsébet
a zenekar művészeti vezetője

POLY-ART ÉVADNYITÓ A CZABAI-KERTBEN

Ismét együtt az IRKA és a KÉK, a zárást és a nyitást (már hagyomány) közösen tartják – testvéri egyetértésben.

A köszöntő szövegben Daróci Lajosné (IRKA-vezető) értékelte a vakáció idején rendezett programokat: a Parkvárosi Közösségi Házban volt kiállítása Tarnócziné Barabás Irénnek (párhuzamosan a Csuka Zoltán Könyvtárban is lehetett látni képeit), Tomozi Gizellának, Révész Jolánnak és Révész Gábornak, valamint néhai Németh Lajosnak. Büszkeség, hogy az OKIT-kiállításra és a Szelmann-házban rendezettre is hívtak meg tőlünk alkotókat, ugyanakkor Majorné Bániczki Julianna Tárnokon kapott lehetőséget egy önálló kiállításra. Két profi művészt pedig, Wegenast Róbertet és Ilka Gábort, a Hit és megújulás címűre hívták az Érdi Galériába.

A nyár folyamán két koncerttel is megajándékozott bennünket az Alma Latina együttes.

Most szokás szerint az irodalmárok felolvasták legújabb műveiket, és átvehették a friss IRKA-t.

A házigazda révén zenének is örülhettünk: Kovács Márta (az Arco Kamarazenekar tagja) és Sallai Virág (a Kolibri Színházból) hegedűművészek először két Goismortier-művet adtak elő (Premier és Allegro), majd Handel Trióját. Jólesett igényes, finom muzsikájuk.

Czabai Balázs meglepetésvendégről is gondoskodott: Kaderják Gyula olyan érdekesen és közérthetően beszélt az acélsodronykötelekről és a nagyfeszültségű acél-alumínium sodronyokról, hogy a laikus tudott figyelni. Nem véletlen került be a Helyi Értéktárba ez a találmánya. Nem melleleg kiderült, nagy versrajongó. Tóth Árpád Esti sugárkoszorúját mondta el lenyűgözően, expresszíven.

Aztán ajándékuhogás. A legszebbet a Poly-Art elnöke, Somfai István kapta (megérdemelten), egy gyönyörűségees Czabai-kertes emblémával ellátott pólót. De jól áll rajta! Sajnos (kac-kac).

Szó volt még az elkövetkezendő feladatokról: októberben Tarnóczi Irénke költői estje lesz könyvbemutatóval, novemberben az Utak és utasok c. őszi nagypályázatunk értékelése és díjkiosztója, decemberben pedig a Poly-Art 22. tárlata és az új antológiájának bemutatója. Majd kitalálunk valamit januártól is. Már körvonalazódik.

Daróci Lajosné klubvezető

LEGÉNYEK (A) GÁ(N)TON

„Az egészen nyilvánvaló, hogy akinek költői tehetsége van, az ki tudja fejezni gondolatait, érzéseit versekben. De az már nem hétköznapi, hogy ugyanaz a személy kézzelfogható műalkotást hoz létre abból a versből” – mondja méltató beszédében Daróci Lajosné, az IRKA-kör vezetője.

Móczár Csaba (tagja a Poly-Art-nak is) ezt tette. Annyira megérintette tavaszi látogatásunk a Fecskepalotában és a közeli bányamúzeumban, hogy versét beleégette egy gánti címert formázó fatáblába, négy sarkára bányász-jelképeket (csákány, csille, más munkaeszközök) tett, az igényes megformálás után a lakkozás következett, majd rá a lánc, hogy felakasztható legyen.

„Azért a láncos megoldás, mert így ad az egész táblának egy karakteres, ipari megjelenést, amely az adott témára és tartalomra tekintettel jól illeszkedik a környezetbe, jelesül a múzeum relikviái közé” – mondja.

Ennek az emléktáblának a felavatására került sor a gánti bányásznapi rendezvénysorozat részeként.

A verset felolvasta a szerző, a díszgyenruhába öltözött énekkar elénekelt a bányászhimnuszt, a polgár-

mesterasszony kifejezte örömét, köszönetét.

Valójában mi voltunk hálásak, hogy a mi Móczár Csabánk alkotása ilyen méltó helyre került, és érdiségünk szerepelhetett ezen a megható ünnepségen.

„Szerencse fel!”

Daróci Lajosné
IRKA-vezető

KALEIDOSZKÓP

Ez a címe Tarnócziné Barabás Irén új kötetének, melynek bemutatójára egy költő estet szerveztünk. A székeken ajándékversek (ahogy szoktuk), a falakon Tamaskáné Jakab Margit szövőszakkörének munkáit látjuk, előző héten tartották a szakkör 20 éves évfordulóját. Egy festőállványon pedig a meghívón is szereplő kép eredetiben, jelezve a szerző sokoldalúságát.

Somfai István, a Poly-Art Alapítvány vezetője irányítja a beszélgetést – a tőle megszokott könnyedséggel, gördülékenységgel: költészetéről, festészetéről, az életről.

Igényes, cizellált a kötet, óriási a fejlődés az első könyvhöz viszonyítva, tisztán látszik a tudatos alkotás, az autodidakta önfejlesztés. Az érzések, a hangulatok színeit érdemes lenne összeszedni, felismerszik belőlük a festőművész egyénisége. A lélek rezdüléseinek árnyalt kifejezéseit találjuk meg a versekben, szép a jambikus és daktilusi lüktetésű sorok zeneisége.

Az IRKA-tagok tolmácsolásában nagyszerűen érvényesült minden előnye a kötetnek. A kivetítőn nemcsak több festmény jelent meg, de Irénke díjai, oklevelei is, amelyeket „idegenben”, országos pályázatokon kapott. Barbinek Péter színművészt is megidézttük a technika segítségével: az ártatlanul elhurcoltak emlékére írt verset olvasta fel.

Wijnands Emma hegedült, aki a budapesti Tóth Aladár Zeneiskola növendéke. (Ez az intézmény a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem gyakorlóiskolája. A kislány tanára: Ácsné Szily Éva).

A műsorban először Gluck-Kreisler: Melódia c. zene-műve hangzott el, majd Bartók: Román táncok ciklusából az 1. és a 2. tétel. Tapintani lehetett a csendet, a szívfájdító dallamok megérintették a hallgatóságot. Nekik pedig a mi irodalmi műsorunk jelentett maradandó élményt.

Az egyik meglepetést Szigeti Eszter (dalszerző) jelentette, ahogy bevonult a Nyárelő c. verset énekelve – nyakában a gitárral. Aztán a klubtagok virággal, csokival és saját hikujaival köszöntötték Irénkét születésnapja alkalmából.

„... számunkra nagy élmény volt ott lenni, átélni azt a szeretetet, amelyet érdi kollégáid, barátaid feléd sugároztak. További sikereket, ilyen szép eredményeket kívánunk Neked ebben a műfajban is!...” – írta az ünnepeltnek Szabó Tamás, Ercsi korábbi polgármestere.

Fekete Zsófia, a fiatal hegedűművész édesanyja (most ő kísérte zongorán Emmát) ezt írta rólunk: „zeneileg érzékeny befogadó közönség”. Őt pedig Irénke versei érintették meg:

„Az egész világ több, mint csupán a részek összege, s többek vagyunk mi magunk is, mint összerakott sejt-tömeg...”

Nem is kell ennél nagyobb öröm: a társművészetek találkozásokkor feltöltődik a lélek.

Daróci Lajosné klubvezető

AZ ÚJ KÖZÖSSÉGI HÁZ MEGNYITÓJÁN

Kultúrházat avatni mindig felemelő és nemes feladat. A Poly-Art kétszer is kapott lehetőséget, hogy bemutakozzon.

Képzőművészeink kiállítása: a festmények, a szobrok, a kerámiák nemcsak állandó díszletként szolgáltak, de vizuális örömet is jelentettek. Kreatívan áthidalták a pillanatnyi nehézséget: festőállványokra rakták a képeket. Minden érzékszervünkre elementárisan hatott a vendégszereplők művészete.

A **Szirmok Pedagógus Női Kar** nemcsak a szakértőktől, a közönségtől is aranyminősítést kapott. A karnagy, Stiblo Anna a zenetörténet legszebb műveivel simogatta meg lelkünket. Világszínvonal az a tudatosság, szaktudás és tehetség, ami jellemző rájuk.

A **Magtár Hagyományörző Táncegyüttes** (vezetője Hudák Ágnes) hazánk tájegységeinek népművészetét (viseletét, táncát) mutatta be, a táncházzal pedig megtapasztalhattuk, hogy nem is olyan könnyűek azok a tánclépések. Óriási rajongótáboruk lehet, még a galérián is ültek érdeklődők, pedig nem is volt itt az együttes teljes létszámában.

Szigeti Eszter és Varga Zoltán más műfajt képviselnek Bíró András és az IRKA-sok megzenésített verseivel. Az ars poeticájuk is szép, nemcsak az előadásuk: fontosnak tartják, hogy tisztában legyünk azzal, honnan jöttünk, hová tartunk, és mi a feladatunk ott, ahová születtünk. Szüksége van mindenkinek a jóra és a szépre, ami melódiaiban és versben talán könnyebben kifejezhető.

Alma Latina: Labant Csaba bársonyos hangja és Labant Ada egzotikus egyénisége, virtuóz fuvolaművészete összefogta az egész világot. Hét nyelven beszél – tartja a mondás, ők a valóságban is, nemcsak képletesen. Minden slágert, örökzöldet eredeti nyelven adnak elő, a Föld akármelyik szegletébe is „utazzunk” velük, a hazai daloktól pedig még annak a szeme is bepárasodik, aki már sokadszorra hallja őket.

Az **IRKA**-sokkal újabb híveket hódítottunk meg az irodalomnak. Profi és autodidakta költőink, íróink a legjobb alkotásaikból mutattak be néhányat. Az nem volt újdonság, hogy a hétéves Labant Lehel tehetséges dobos, versmondóként is megérdemelte a vastapsot. A hatodikos Szabó Anna is elvarázsolta a közönséget, amikor Fésűs Éva Hinta c. versével meglepett bennünket. Nem véletlen, hogy bejutott az országos döntőbe vele.

Az irodalomkedvelők diákcsoportja is nagy sikert aratott, örvendetes volt, hogy a slam poetry megtetszett mindenkinek. Kiderült, hogy nyitottak lehetünk új irányzatokra, azonosulhatunk a fiatalokkal. Nem számít az életkor: a filozofikus gondolatok, a bölcsesség, az érzelmek mélységének kifejezésében nem maradnak le a felnőttektől. A költői eszközök színessége, a lírai hajlékonyság egyaránt sajátja mindkét korosztálynak. Ahogyan a humor is.

Élvezetes, szórakoztató feltöltődés volt mindkét napunk. Mert a Poly-Art sokirányú, sokféle, utánozhatatlan és egyedi. Örök. Beletartozik az egész érdiség. Közössége pedig összetartó, ha feladat van, az csapatmunka. Mindenki kiveszi a részét, teljesen beleadja magát, mert az EGÉSZ a fontos, amelynek mindannyian kicsike részei vagyunk.

A szervező pedig? Fél méterre járt a föld fölött, és boldog volt, hogy a műsor minden pillanata kulturális örömet jelentett a közönségnek. Hátha valaki először hallotta, látta ezeket a művészeket, hátha felfedezte városunk értékeit. Ha nem lennének Poly-Art-os, térden állva könyörögnék, hogy vegyenek fel!

Somfai István, az Alapítvány elnöke már korábban megfogalmazta a mottókat: Nem magunkért élünk.

Daróci Lajosné klubvezető

UTAK ÉS UTASOK

c. őszi pályázat eredménye:

VERSKATEGÓRIA**ARANYMINŐSÍTÉS:**

Ludwig Géza, Kreischer Nelly, Habos László

Virtuális tagok:

Barna Júlia (Hajdúdorog), Dylan D. Tides (Sopron),

Pálfi Nándor (Gödöllő) Péter Éva Erika (Erdély)

EZÜSTMINŐSÍTÉS:

Virtuális tagok:

Marie-Anne Hope (Molnárné Boda Mária -- Pécs),

Szöllősi Bernadett (?)

BRONZMINŐSÍTÉS:

Beck Zoltán, Móczár Csaba

Virtuális tag: Lukács Mária (Verőce)

PRÓZAKATEGÓRIA**ARANYMINŐSÍTÉS**

próza és vers:

Kovács F. István, Kósa Márta, Nagy-Rakita Melinda,

Tarnócziné Barabás Irén

próza:

Solti Gyöngyi, Szigetvári Zsófia Petra (Budapest)

BRONZMINŐSÍTÉS

Karácsony István

Elismerő oklevél:

Gani Zsuzsanna, Kimmel István, Gyöpös József

Hála és köszönet a KÉK-tagoknak, akik a díjazottak számára értékes ajándékokat ajánlottak fel:

Benkóczy Péter, Domonkos Béla, Hangyássy Jánosné, Kajtár László, Kovács Mátyás, Márkus József, Révészné Bogdán Jolán, Szabó „Szikla” Szilárd, Szekér Gizi, Tarnócziné Barabás Irén, Trombitás József, Trombitásné Gombos Mária.

ÉRDI RAJZOK

Helyesen tették, akik október 20-án – a 23-ai ünnepet megelőző hosszú hétvégén – a Parkvárosi Művelődési Ház kulturális programját választották kikapcsolódásnak. A Poly-Art kiállítás sorozatának ezúttal Szabó „Szikla” Szilárd önálló tárlata jelentette a folytatást.

Immár sajátos hagyománya a kiállításainknak, hogy a művészeket pódiumbeszélgetéseken mutatjuk be a látogatóknak. Így történt ezúttal Szilárd – az Érdi Értéktárba beválasztott alkotó – esetében is. Az est folyamán egy derűs, rokonszenves egyéniséggel ismerkedtünk meg, aki lelkesen említette meg egykori mesterei nevét (Eöry Emil, Bálványos Huba, Fiók László), érdekesen mesélt képzőművészeti műfajáról, a grafikáról (ceruzarajzról), alkotói módszeréről és a mintegy félszáz kiállított képéről.

Az est hangulatát és színvonalát – az alkalomhoz és a közelgő ünnephez méltó válogatással – emelték az irodalmi és zenei közreműködők: Szeghy Karolina, Habos László és Labant Csaba. Említésre méltó, hogy Kiss Sándor, az esemény házigazdája a tőle megszokott odaadással és precizitással készítette elő és bonyolította le a rendezvényt.

Somfai István
(a Poly-Art elnöke)

TARTALOM

Versek:

Habos László, †Májér József, Wegenast Róbert	1
Lukács Mária, †Varga Imre Lajos, Temesi Éva	
Bóhm András	2
Kósa Márta, Tormássy Erzsébet,	
Nagy-Rakita Melinda, †Jáki Ferenc	3
Tarnócziné Barabás Irén, Dylan D. Tides	4
Gani Zsuzsanna, Beck Zoltán, Rendik Zsuzsa,	
Ludwig Géza	5
Mihály Csilla, Sall Margit, Kreischer Kornélia	6
Schmidt Gyöngyi, Kissné Matkó Gabriella,	
Petrik István, Seléndy Balázs	7
Szabó Aida, Karácsony István,	
Fazekas Major Gizella, Móczár Csaba	8
Barna Júlia, Péter Éva Erika, Molnárné Boda Mária,	
Szabó Imre, Budai Zsuzsa	9
V V V L [^ N [], Pálfi Nándor,	
†Novákovicsné Tóth Ica, Tóth Mária	10
Labant Csaba, †Bíró András, †Szabó Gábor,	11

Diákirók:

Sápi Luca, Szatmári Kristóf	12
-----------------------------	----

Haiku-oldal

13

Prózák:

Szigetvári Zsófia Petra: Péter	14
Molnárné Boda Mária: Törölve	16
Kovács F. István: Kugli	17
Rendik Zsuzsa: Örökség	18
Dylan D. Tides: Ottfelejtett esőcsepp,	
Szabó Ilona Valéria: Budapest 100 szóban	19
Pergel Antal: Fenyveserdő, Tök jó	20
Solti Gyöngyi: A pokol tüzén	21

Bemutakozás:

Az ALMA LATINA együttes	23
Solti Gyöngyi, Kiss Gyöngyi	25

KÉK-oldal

26

Érdikumok

Érdi Kamarazenekar	27
--------------------	----

Beszámolók:

Poly-Art évadnyitó... (Daróci Lajosné)	28
Legények (a) Gá(n)ton, Kaleidoszkóp (DLné)	29
Az új Közösségi Ház megnyitóján (Daróci Lajosné)	30
Utak és utasok...	31
Érdi rajzok (Somfai István)...	32

Illusztrációk:

Kiss Gyöngyi	2,4,6,8,9,12,19,21
--------------	--------------------

Érdi IRKA irodalmi-kulturális folyóirat • Megjelenik negyedévente a Poly-Art Alapítvány támogatásával • Felelős szerkesztő: Daróci Lajosné, tördelőszerkesztő: Habos László • A szerkesztőség levélcíme: Szepes Gyula Művelődési Központ 2030 Érd, Alsó u. 9. • E-mail: dalane@freemail.hu, haboslaci@freemail.hu • IRKA-logó: Mezőfi Virág • Nyomdai munkák: Progresso Print Kft. • Kiadja a Szepes Gyula Művelődési Központ • ISSN:2062-8048

Honlap: www.poly-art.hu